

AVANS Hogeschool

Vormgeving

Beperkte opleidingsbeoordeling

Inleiding

Dit visitatierapport bevat de beoordeling van de bestaande hbo-bacheloropleiding Vormgeving van Avans Hogeschool. De beoordeling is uitgevoerd door een visitatiepanel dat door NQA in opdracht van Avans Hogeschool is samengesteld. Het panel is in overleg met de opleiding samengesteld en is voorafgaand aan de visitatie goedgekeurd door de NVAO. Het rapport beschrijft de bevindingen, overwegingen en conclusies van het panel. Het is opgesteld conform het *Beoordelingskader voor de beperkte opleidingsbeoordeling* van de NVAO (22 november 2011) en het *NQA Protocol 2013 voor de beperkte opleidingsbeoordeling*.

De visitatie heeft plaatsgevonden op 22 en 23 oktober 2013.

Het visitatiepanel bestond uit:

Mevrouw dr. M. Unger-De Boer (voorzitter, domeindeskundige)

De heer M.F. Bas BA (domeindeskundige)

Mevrouw A.C.E. Miltenburg (domeindeskundige)

Mevrouw V. Zondervan (studentlid)

Mevrouw drs. M. Schoots, freelance auditor van NQA, trad op als secretaris van het panel.

Bij de aanvraag werd door de instelling een kritische reflectie aangeboden die naar vorm en inhoud voldeed aan de eisen van het desbetreffende beoordelingskader van de NVAO en aan de eisen van het *NQA Protocol 2013*.

Het panel heeft de kritische reflectie bestudeerd en een bezoek aan de opleiding gebracht. Het panel heeft op de eerste dag van het visitatiebezoek ontbrekende producten bij een aantal van de geselecteerde afstudeerdossiers opgevraagd, om een oordeel te kunnen geven over deze afstudeerwerken. De opleiding heeft aan dit verzoek voldaan en de afstudeerbegeleiders hebben de betreffende dossiers toegelicht. De kritische reflectie en alle overige (mondeling en schriftelijk) verstrekte informatie hebben het visitatiepanel in staat gesteld om tot een weloverwogen oordeel te komen.

Het visitatiepanel verklaart dat de beoordeling van de opleiding in onafhankelijkheid heeft plaatsgevonden.

Utrecht, 5 december 2013

Panelvoorzitter

Mevrouw dr. M. Unger-De Boer

Panelsecretaris

Mevrouw drs. M. Schoots

Samenvatting

Het panel beoordeelt de voltijd hbo-bacheloropleiding Vormgeving van AVANS Hogeschool in haar geheel als **voldoende**.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

De opleiding leidt studenten via zes majors op voor de beroepsgroepen fotografie, audiovisuele vormgeving, grafisch ontwerpen, illustratie, ruimtelijk ontwerp en animatie. Hierbij hebben afgestudeerden het gezamenlijke kenmerk dat zij onderzoekende vormgevers zijn die zelfstandig concepten en oplossingen bedenken voor artistieke en maatschappelijke problemen. De eindkwalificaties zijn door de opleiding geformuleerd op hbo-bachelorniveau en concreet uitgewerkt in deelcompetenties per major. De eindkwalificaties zijn in een competentiematrix op heldere wijze gekoppeld aan de landelijke competenties Vormgeving, domeincompetenties, Dublin descriptoren en generieke hbo-kwalificaties. De opleiding heeft internationale contacten met partnerinstituten. De opleiding heeft een eigen profilering geformuleerd die gebaseerd is op de hybridisering van de disciplines binnen het vakgebied vormgeving. De profilering richt zich op inter- en multidisciplinair werken, een onderzoekende houding en een focus op beeld, concept en narratie. De profilering sluit aan op actuele ontwikkelingen in het werkveld, is deels geïmplementeerd en kan nog verder worden uitgebreid. Het werkveld denkt sinds 2012 jaarlijks met de opleiding mee over de eindkwalificaties en het programma in expertmeetings per major en hiervan is één verslag beschikbaar uit juni 2013. Hierbij valt op dat tijdens de visitatie in 2007 ook recent een nieuwe werkwijze voor het betrekken van het werkveld was gekozen en er tevens slechts één verslag beschikbaar was. Het panel beoordeelt deze standaard als *voldoende*.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

De opleiding wordt aangeboden in Breda en Den Bosch, waarbij Breda meer studenten heeft dan Den Bosch. Op beide locaties wordt volgens hetzelfde programma met dezelfde docenten gewerkt. De eindkwalificaties vormen het uitgangspunt voor het programma en zijn concreet uitgewerkt per periode en major in lesbrieven. Het programma bouwt logisch op in niveau en zelfstandigheid van de student. De opleiding heeft een start gemaakt met inter- en multidisciplinair samenwerken met de verschillende majors en andere opleidingen, wat aansluit op de actuele ontwikkelingen in het werkveld. De opleiding heeft een gemeenschappelijke propedeuse met Autonomen Beeldende Kunst en studenten kunnen na de propedeuse nog wisselen van major of overstappen naar Autonome Beeldende Kunst. De opleiding biedt actuele kennismodules aan binnen academiebrede kenniskringen Kunst & Technologie, Algemene theorie en Kunst & Werk. De resultaten van de major Illustratie zijn het minst sterk. De opleiding is gericht op het ontwikkelen van talenten, technieken en vaardigheden om tot goede vormgevingsproducten te komen. Studenten werken hiertoe voornamelijk aan concrete individuele vormgevingsopdrachten. De opleiding maakt hierbij gebruik van inspirerende werkvormen die uitdagen tot persoonlijke ontwikkeling. Ook zet de opleiding regelmatig gastsprekers uit de praktijk en experts uit het werkveld in. De opleiding is hierin erg flexibel en willigt verzoeken van studenten en docenten meestal in. Studenten lopen stage in de laatste periode van het derde studiejaar.

De opleiding biedt een aantal basistrainingen in ondernemerschap aan, maar de opleiding is erbij gebaat om het thema ondernemerschap breder te behandelen dan nu gebeurt. Studenten leren goede onderzoeksvaardigheden. De opleiding ambieert een bijzondere toepassing van onderzoek, die nog niet gerealiseerd is. De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen en stelt daarnaast een toelatingsassessment op basis van een portfolio, twee opdrachten ter plaatse en een motivatiegesprek verplicht. De opleiding zoekt actief contact met potentiële studenten en biedt hen onder andere open dagen, meeloopdagen, portfolio workshops en een vooropleiding aan. Tijdens de opleiding is het mogelijk om een internationaal Excellence program in Breda te volgen en na afronding van de opleiding biedt de opleiding faciliteiten en extra begeleiding aan afgestudeerden. Docenten bieden begeleiding die is gebaseerd op individueel maatwerk en zijn toegankelijk, betrokken en deskundig. De fysieke faciliteiten voldoen, hoewel de kwaliteit van de werkplekken voor studenten audiovisuele vormgeving en de apparatuur in het algemeen verbeterd kunnen worden. De informatievoorziening verloopt voornamelijk via de Academiegids en Blackboard en is goed te noemen. De opleiding wordt goed geborgd door onder andere de coördinator kwaliteitszorg, studieleiders, panelgesprekken met studenten en opleidingscommissie. De onderwijsleeromgeving is samenhangend leertraject dat naar de eindkwalificaties toe leidt. Het panel beoordeelt deze standaard als *goed*.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties

De opleiding stelt het toetsbeleid en regels rondom toetsing jaarlijks vast in de Academiegids en de OER. De opleiding gaat uit van integrale toetsing van alle competenties in opdrachten en toetst voornamelijk op basis van vijf toetsonderdelen: kennis, techniek, proces, product en presentatie. Opdrachten zijn concreet en de beoordelingscriteria worden consequent gebruikt en zijn inzichtelijk voor docenten en studenten. Studenten krijgen feedback van docenten, experts uit het werkveld en medestudenten. De opleiding laat zien dat ze studenten met feedback motiveren om zich verder te ontwikkelen. De academiebrede Examencommissie borgt de kwaliteit van toetsing en beoordeling adequaat op basis van onder andere steekproeven. Studenten worden goed voorbereid op het afstuderen met onder andere een oefenopdracht in het eerste kwartaal van het vierde jaar. De afstudeerfase beslaat de laatste drie perioden van de opleiding en bestaat uit het maken van minimaal één praktisch eindwerk en minimaal één theoretisch eindwerk (een scriptie, essay of onderzoeksverslag). Studenten krijgen ruime begeleiding van meerdere docenten. De eerste twee perioden van de afstudeerfase worden afgesloten met een toets, waarbij de student veel feedback krijgt. De opleiding bewaakt dat alle eindkwalificaties worden behaald bij de eindpresentatie doordat de eindkwalificaties in de vijf toetsonderdelen worden getoetst. De beoordeling van het afstuderen gebeurt gezamenlijk door drie docentbeoordelaars. Bij de tussentijdse en eindbeoordeling van het afstuderen zijn er één of twee experts uit het werkveld aanwezig. De meeste studenten vinden een baan in het vakgebied in het binnen- of buitenland, waarvan een groot deel als zelfstandige gaat werken.

De opleiding helpt studenten en afgestudeerden bij het zoeken naar een baan, waarbij studenten behoefte hebben aan meer begeleiding voor (zelfstandig) ondernemerschap. De eindproducten van studenten tonen het gerealiseerde hbo-bachelorniveau voldoende aan. De kwaliteit van de afstudeerdossiers kan versterkt worden door het eindproduct zwaarder te laten wegen of de eis te stellen dat het eindproduct minimaal een 5,5 moet zijn. Het panel beoordeelt deze standaard als *voldoende*.

Inhoudsopgave

1	Basisgegevens van de opleiding	11
2	Beoordeling	13
	Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties	13
	Standaard 2 Onderwijsleeromgeving	15
	Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde resultaten	23
3	Eindoordeel over de opleiding	29
4	Aanbevelingen	31
5	Bijlagen	33
	Bijlage 1 Eindkwalificaties van de opleiding	35
	Bijlage 2 Overzicht opleidingsprogramma	39
	Bijlage 3 Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris	45
	Bijlage 4 Bezoekprogramma	49
	Bijlage 5 Bestudeerde documenten	55
	Bijlage 6 Overzicht bestudeerde afstudeerwerken	57
	Bijlage 7 Verklaring van volledigheid en correctheid	59

1 Basisgegevens van de opleiding

Administratieve gegevens van de opleiding

1. Naam opleiding in CROHO	Vormgeving
2. Registratienummer opleiding in CROHO	39111
3. Oriëntatie en niveau	Hbo-bachelor
4. Aantal studiepunten	240 EC
5. Majors	Animatie, Audiovisuele vormgeving, Fotografie, Grafisch ontwerpen, Illustratie, Ruimtelijk ontwerp
6. Locaties	Breda, Den Bosch
7. Variant	Voltijd
8. Jaar vorige visitatie en datum besluit NVAO	Vorige visitatie: 2007 Besluit NVAO: april 2009
9. Code of conduct	Is getekend

Administratieve gegevens van de instelling

10. Naam instelling	AVANS Hogeschool
11. Status instelling	Bekostigd
12. Resultaat instellingstoets kwaliteitszorg	Positief (2013)

Kwantitatieve gegevens van de opleiding

Gerealiseerde docent-student ratio	21,4 : 1
Gemiddeld aantal contacturen per fase van de studie (een fase kan bijvoorbeeld aangegeven worden in reguliere studie jaren, de stage en de afstudeerperiode).	<i>Propedeuse (1680 SBU):</i> 60% contacturen 40% zelfstudie <i>Beroepsvoorbereidende fase (1904 SBU):</i> 45% contacturen 55% zelfstudie <i>Beroepsvormende fase (1596 SBU + 280 SBU Algemene Theorie):</i> 35% contacturen 65% zelfstudie <i>Afstudeerfase (1260 SBU):</i> 30% contacturen 70% zelfstudie

Tabel 1: Uitval uit het eerste jaar

Cohort	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Uitval	23,0 %	23,2 %	17,4 %	25,0 %	23,9 %	25,9 %	29,4 %

Tabel 2: Uitval uit de bachelor

Cohort	2005	2006	2007	2008
Uitval	25,0 %	17,3 %	26,0 %	11,2 %

Tabel 3: Rendement

Cohort	2005	2006	2007	2008
Rendement	75,7 %	73,3 %	63,4 %	66,1 %

2 Beoordeling

Het visitatiepanel beschrijft hieronder per standaard van het NVAO beoordelingskader de bevindingen, overwegingen en conclusies. Het eindoordeel over de opleiding volgt in hoofdstuk 3.

Binnen de opleiding kunnen studenten kiezen uit zes majors die elk 210 EC beslaan. De majors bestaan uit een gezamenlijk propedeusejaar en een majorspecifieke hoofdfase. De meeste bevindingen, overwegingen en oordelen zijn op alle majors van toepassing. Als het panel verschillend oordeelt over majors, is dat expliciet in de tekst aangegeven. De opleiding wordt aangeboden op twee locaties: Breda en Den Bosch. Locatie Breda heeft veruit de meeste studenten en dat is de locatie die het panel heeft bezocht. De opleiding heeft een deeltijdvariant die wordt afgebouwd binnen de huidige accreditatieperiode en waarvoor geen nieuwe accreditatie is aangevraagd.

Standaard 1 Beoogde eindkwalificaties

<i>De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen.</i>

Bevindingen

Beroepen en profilering

De opleiding maakt deel uit van de Akademie voor Kunst en Vormgeving St. Joost. Binnen deze academie vallen de opleidingen Vormgeving, Autonome Beeldende Kunst en vier professional masteropleidingen. De opleiding Vormgeving leidt studenten op voor diverse beroepsgroepen via de majors fotografie, audiovisuele vormgeving, grafisch ontwerpen, illustratie, ruimtelijk ontwerp en animatie. Alle studenten worden binnen hun major opgeleid tot onderzoekende vormgevers die gerichte vormgevingsopdrachten kunnen uitvoeren. Daarnaast kunnen afgestudeerden zelfstandig concepten en oplossingen bedenken voor artistieke en maatschappelijke problemen. De opleiding merkt dat de beroepsgroepen binnen de vormgeving, en daarmee de huidige majors, aan het verschuiven zijn. Verschillende vormgevers gaan in de praktijk steeds meer samenwerken en over de grenzen van hun eigen vakgebied werken. Een voorbeeld is de vraag naar een combinatie van stilstaande en bewegende beelden in de fotografie en audiovisuele vormgeving. De opleiding ziet het hybridiserende werkveld als één van de grootste uitdagingen van de opleiding en studenten voor de komende jaren. Om binnen deze ontwikkelingen een eigen profilering en richting als opleiding te kiezen, heeft de opleiding een aantal uitgangspunten geformuleerd in het document Visie 2016. De uitgangspunten moeten leiden tot breed opgeleide vormgevers die goed zijn toegerust om in een snel veranderend werkveld te kunnen werken. De uitgangspunten zijn inter- en multidisciplinair werken, een onderzoekende houding en een focus op beeld, concept en narratie.

Deze profilering is recent en daardoor deels geïmplementeerd. Het panel is positief over de profilering omdat deze aansluit op de behoeften in het werkveld en laat zien dat de opleiding zich bewust is van actuele ontwikkelingen. Het panel ziet mogelijkheden voor de opleiding om nog sterker in te zetten op onderzoek dan de opleiding nu heeft beschreven in het document Visie 2016 en onderzoek specifiek te definiëren voor de opleiding. Daarnaast geeft het panel de opleiding graag de overweging mee om binnen de ambitie om meer narratief te werken aandacht te besteden aan de eigenschappen van taal en een juiste verhouding van taal en beeld.

Eindkwalificaties

De opleiding leidt op tot de graad Bachelor of Design. De eindkwalificaties van de opleiding zijn gebaseerd op de landelijke competenties Vormgeving, de domeincompetenties, de Dublin-descriptoren en de generieke hbo-kwalificaties. De landelijke competenties Vormgeving zijn vastgelegd in het landelijke opleidingsprofiel Vormgeving dat in 2002 is opgesteld door het Overleg Beeldende Kunstonderwijs (OBK). Het profiel bestaat onder andere uit een indeling van kunstvakopleidingen, beroepsbeschrijvingen, zeven competenties en niveaubeschrijvingen. Het profiel is goedgekeurd door een vertegenwoordiging van het werkveld. Het landelijke profiel wordt momenteel door het OBK in samenwerking met het werkveld aangepast en in februari 2014 opnieuw vastgesteld. Alle kunstacademies in Nederland nemen deel aan het OBK.

De opleiding heeft de zeven landelijke competenties vertaald naar zeven eindkwalificaties. De eindkwalificaties en deelcompetenties zijn inzichtelijk gekoppeld aan de domeincompetenties, de Dublin-descriptoren en de generieke hbo-kwalificaties in een competentiematrix. Ook heeft de opleiding in de Academiegids niveaubeschrijvingen opgenomen voor de verschillende fasen van de opleiding. Het panel is positief over de competentiematrix, omdat deze goed inzicht geeft in de doelen van de opleiding en de wijze waarop deze getoetst worden. Wat betreft de uitvoering van de toetsing van het afstuderen op basis van de competentiematrix heeft het panel een belangrijke opmerking over compensatie van de cijfers, die bij standaard 3 uitgebreid wordt beschreven.

Praktijkoriëntatie

De opleiding werkt sinds 2012 op een nieuwe manier samen met vertegenwoordigers uit het werkveld om de eindkwalificaties en het programma actueel te houden. De opleiding is van plan om jaarlijks een expertmeeting te houden met vijf tot zeven experts per major. In de expertmeetings wordt elke major besproken om de aansluiting van de doelen en het programma op de praktijk te borgen. Het panel heeft een lijst ingezien met betrokken experts en oordeelt dat de experts divers en van een goed niveau zijn. Het panel heeft het verslag van de eerste expertmeeting in juni 2013 ingezien en is positief over de werkwijze en de verslagen. Het panel merkt hierbij op dat tijdens de visitatie in 2007 tevens een beperkte hoeveelheid verslagen van de werkveldadviesraad beschikbaar waren vanwege een recent ingevoerde werkwijze. Het panel adviseert de opleiding om de gekozen werkwijze nu structureel te gaan hanteren, zodat een structurele inbreng van het werkveld zichtbaar wordt. Het panel stelt vast dat de opleiding internationale contacten met partnerinstituten en het internationale netwerk VIVID (zie standaard 2 'Leerroutes') heeft.

De opleiding organiseert onder andere uitwisselingen van studenten en eens per twee jaar een internationale expertmeeting met deze partners. Het management heeft er bewust voor gekozen om zich nog niet uitgebreid te richten op de uitwerking van internationale aspecten in de eindkwalificaties en het programma (zie ook standaard 2 'Internationale oriëntatie'). Het panel ziet dat er een internationale oriëntatie is, maar vindt deze niet structureel van strategisch niveau en ziet geen concrete uitwerkingen van internationale ambities in de eindkwalificaties terug.

Overwegingen en conclusie

De opleiding leidt studenten op voor verschillende vormgevingsberoepen vanuit een gezamenlijke visie op het vormgeverschap. De opleiding heeft zeven eigen eindkwalificaties geformuleerd op basis van het landelijke profiel Vormgeving, de domeincompetenties, de Dublin descriptoren en de generieke hbo-kwalificaties. De opleiding heeft plannen om de eigen profilering te versterken. De opleiding heeft de eindkwalificaties goed geconcretiseerd en gekoppeld aan de landelijke profielen in een competentiematrix. De opleiding heeft recent een geschikte wijze van samenwerken met het werkveld opgezet. De opleiding heeft contacten met geschikte internationale partnerinstituten, maar deze leiden niet tot een internationale ambitie in de eindkwalificaties.

Het panel komt op basis hiervan tot het oordeel **voldoende**.

Standaard 2 Onderwijsleeromgeving

Het programma, het personeel en de opleidingsspecifieke voorzieningen maken het voor de instromende studenten mogelijk de beoogde eindkwalificaties te realiseren.

Bevindingen

Opbouw programma

De opleiding is opgebouwd uit een major die bestaat uit een algemeen propedeusejaar en een specialisatie (samen 210 EC) en een minor (30 EC). Studenten hebben de keuze uit zes majors (zie standaard 1 'Beroepen'), die voor een groot deel de inhoud van de opleiding bepalen maar opleiden voor dezelfde eindkwalificaties. Het onderwijs is verdeeld in vier kwartalen per studiejaar (perioden), waarbinnen steeds verschillende met elkaar samenhangende opdrachten en ondersteunende modules worden aangeboden. De eindkwalificaties zijn vertaald naar leerdoelen in lesbrieven per periode per major. In de lesbrieven staan de leerdoelen, de modulebeschrijving, het lesmateriaal, de begeleidende docenten, de planning en het beoordelingsformulier. In de propedeuse (periode 1 t/m 4) studeren studenten samen met studenten van de andere majors en studenten van de opleiding Autonome Beeldende Kunst. Studenten leren in de propedeuse algemene kunst- en vormgevingsvaardigheden en onderzoeken onder begeleiding of zij voor de juiste major hebben gekozen. Het is mogelijk om na de propedeuse verder te gaan met een andere major of met de opleiding Autonome Beeldende Kunst.

Nadat de studenten definitief voor een major hebben gekozen begint de beroepsvoorbereidende fase (periode 5 t/m 9), waarin de studenten majorspecifieke kennis, vaardigheden en houdingsaspecten leren. In de daarop volgende beroepsvormende fase (periode 10 t/m 12) ontwikkelen studenten een visie op het vakgebied en onderzoeken studenten welke beroepsrol het beste bij ze past. De studenten leren ondernemersvaardigheden en lopen één periode stage. In periode 13 oefenen studenten met het afstuderen door een individueel project uit te voeren. In de afstudeerfase (periode 14 t/m 16) verdiepen studenten hun eigen positionering en voeren ze één of twee afstudeerprojecten uit. De docenten geven in de gesprekken met het panel aan dat zij studenten opleiden tot kritische onderzoekers en denkers die over de grenzen van hun eigen vakgebied heen kijken en multidisciplinair samenwerken. Een voorbeeld hiervan is het ontwerpen van een boekje waarbij een editor uit de praktijk, studenten fotografie en studenten grafisch ontwerp samenwerken. De opleiding heeft concrete plannen om deze samenwerking uit te breiden en de opleiding een sterker multi- en interdisciplinair karakter te geven, ook over de grenzen van de opleiding heen. Het panel stelt vast dat de eindkwalificaties het uitgangspunt vormen voor het programma en vindt de lesbrieven concreet en duidelijk. Het programma bouwt logisch op in niveau en zelfstandigheid van de student. Het panel is positief over het inter- en multidisciplinaire karakter van de opleiding en de voorgenomen versterking hiervan omdat dit aansluit bij actuele ontwikkelingen in het werkveld.

Kennis

De opleiding heeft een sterk praktijkgericht karakter, waarbij theoretisch onderwijs studenten ondersteunt bij het uitvoeren van opdrachten. Naast de programma's van de majors voorziet de academie in drie academiebrede onderwijsprogramma's: Algemene theorie, Kunst & Technologie (gericht op de rol en toepassing van technologie in kunst) en Kunst & werk (het ondernemerschapsprogramma van de opleiding). De Algemene theorieprogramma's bestaan uit modules op het gebied van kunst, ontwerp, media, filosofie, en onderzoek. Na de propedeuse kiezen studenten vijf modules (10EC) uit dit aanbod, die passen bij hun persoonlijke ontwikkeling. Kunst & Technologie (7EC) en Kunst & Werk (7EC) wordt op maat aangeboden binnen de major. Daarnaast krijgen studenten vaste literatuur aangereikt die bij opdrachten wordt gebruikt. In de NSE 2013 beoordelen studenten de inhoud van de opleiding met een 3,7 (Breda) en een 3,5 (Den Bosch). Het panel vindt dat de opleiding over het algemeen actuele kennis aanbiedt. Het panel constateert op basis van de gesprekken met studenten en docenten echter dat de major Illustratie beperkt actuele technieken aanbiedt en dat er om deze reden enkele studenten zijn overgestapt naar de major Grafisch ontwerpen. Het panel ziet dit terug in de afstudeerwerken van deze major (zie standaard 3 'Oordeel eindniveau'). Verder heeft het panel de verplichte literatuurlijst bestudeerd en concludeert het panel dat de literatuur voldoet. Hierbij vindt het panel de literatuur bij de major Ruimtelijk ontwerp vrij beperkt en bij Fotografie juist erg volledig en actueel.

Vaardigheden en praktijk

De opleiding is sterk gericht op het ontwikkelen van talenten en het leren van vaardigheden en technieken om deze talenten toe te passen in vormgevingsproducten. Naast het voortdurend werken aan vormgevingsopdrachten, worden er tijdens de opleiding gastcolleges gegeven door experts uit de praktijk en wordt er samengewerkt met vertegenwoordigers uit het werkveld bij beoordelingen. Dat gebeurt deels structureel en deels op verzoek van studenten of op initiatief van docenten. Het panel constateert dat de opleiding hierin flexibel is en in ruime mate kennis van buiten naar binnen haalt. Het panel vindt onder andere de samenwerking met het Museum Of The Image (MOTI) zinvol. Daarnaast is de stage een belangrijke praktijkervaring voor studenten. De stage kan bestaan uit het meewerken op een ontwerpbureau of uit het individueel werken aan opdrachten onder begeleiding van een professional uit de praktijk. De stage wordt begeleid door een docent en een praktijkbegeleider en er zijn instructiebijeenkomsten en terugkomdagen voor studenten tijdens de stage. Omdat veel studenten als zelfstandig ondernemer gaan werken na het afstuderen, biedt de opleiding vanaf het derde studiejaar in samenwerking met Startersliff Creatief (een organisatie die startende ondernemers in Midden- en West-Brabant ondersteunt) binnen het programma Kunst & Werk een aantal trainingen aan op het gebied van ondernemerschap. Voorbeelden van thema's die hierbij aan bod komen zijn inschrijving bij de Kamer van Koophandel, geldstromen en productwaarde. De opleiding wil ondernemerschap een meer nadrukkelijke plaats geven in de opleiding en het panel onderschrijft dat dit noodzakelijk is. Het panel is van mening dat aandacht voor ondernemerschap het praktische en zakelijke niveau zou moeten overstijgen en zich meer moet richten op vragen en dilemma's over nieuwe vormen van ondernemerschap in de ontwerpsector. Het panel heeft in de gesprekken gezien dat docenten en management hierin nog geen concrete ambities hebben geformuleerd en op dit specifieke gebied beperkt gebruikmaken van experts uit de praktijk. In de Avans Hogeschool Kunsten Monitor van 2012 geven alumni gemiddeld een 4,4 op een tienpuntschaal voor 'voorlichting en voorbereiding mbt zakelijke kant beroep/ondernemerschap'. In de NSE 2013 beoordelen studenten de praktijkgerichtheid met een 3,5 (Breda) en een 3,3 (Den Bosch). Studenten zijn erg tevreden over wat ze hebben geleerd in de stage (4,0 gemiddeld over beide locaties), maar zijn minder tevreden over de begeleiding vanuit de opleiding tijdens de stage (2,3 gemiddeld over beide locaties). De opleiding geeft aan dat dit komt door het afgenomen aantal stages in de markt en heeft een stagebureau opgericht om studenten te helpen om goede stages te vinden.

Onderzoek

In de propedeuse werken studenten aan eenvoudige onderzoeksopdrachten. Na de propedeuse neemt de complexiteit van de opdrachten toe en worden de onderzoeksopdrachten geïntegreerd met vormgevingsopdrachten. Het Expertisecentrum Kunst en Vormgeving draagt bij aan het onderzoekscomponent in de opleiding en bestaat tot en met 2013 uit drie lectoraten. Vanaf 2014 bestaat het expertisecentrum uit twee lectoraten: Vormgeving en Autonome Beeldende Kunst. De huidige lectoraten geven lezingen over specifieke thema's aan studenten, die de studenten inspirerend vinden. Docenten werken samen met lectoren aan onderzoek in leeskringen.

De opleiding wil zich gaan profileren met een bijzondere focus op onderzoek door meer samen te gaan werken met de eigen masteropleidingen en associate lectoren binnen de nieuwe lectoraten. De opleiding heeft deze ambitie vastgelegd in het Onderzoeksbeleidsplan (2012), maar de plannen zijn nog niet geoperationaliseerd. In de NSE 2013 beoordelen studenten praktijkgericht onderzoek in de opleiding met een 3,6 (Breda) en een 3,4 (Den Bosch). Het panel is van mening dat studenten op dit moment adequate onderzoeksvaardigheden leren, maar dat van een bijzondere toepassing of uitwerking van onderzoek (nog) geen sprake is.

Internationale oriëntatie

Zoals benoemd bij standaard 1 heeft de opleiding internationale contacten met partnerinstellingen. De opleiding heeft er echter bewust voor gekozen om zich de komende periode nog niet uitgesproken te richten op een internationale positionering en profilering. Het management geeft in de gesprekken met het panel aan dat zij graag eerst de profilering van de opleiding willen versterken volgens de bij standaard 1 genoemde drie uitgangspunten. De opleiding biedt momenteel wel een aantal mogelijkheden aan studenten om zich internationaal te oriënteren. Er worden in het programma regelmatig Engelstalige gastcolleges gegeven door buitenlandse gastsprekers. Studenten kunnen een stage of minor in het buitenland volgen en er vinden verschillende projecten plaats binnen de opleiding waarin studenten samenwerken met buitenlandse studenten. Binnen de major fotografie is er bijvoorbeeld een project waarin studenten met Belgische studenten samenwerken aan een fotofestival. Het excellentieprogramma VIVID (zie 'Leerroutes' verderop bij deze standaard) is gericht op groepen studenten van verschillende binnenlandse en buitenlandse opleidingen en heeft Engels als voertaal.

Didactiek, werkvormen en begeleiding

De opleiding hanteert het uitgangspunt van competentiegericht leren: studenten leren een combinatie van kennis, vaardigheden en houding. In opdrachten staat het ontwikkelen van de talenten en kwaliteiten van individuele studenten centraal. De opleiding biedt om deze reden onderwijs waarin studenten veel individuele keuzes kunnen maken en extra ondersteuning kunnen krijgen. In het begin van de opleiding krijgen studenten hierbij relatief veel sturing, maar naarmate de opleiding vordert wordt de student steeds meer verantwoordelijk voor zijn individuele leerproces en ontwikkeling. Studenten werken binnen een major aan verschillende opdrachten die gebaseerd zijn op reële praktijksituaties. De opdrachten worden onder andere ondersteund door theoriegerichte modules, gastlessen, brainstormsessies en workshops. De opdrachten starten meestal met een instructiebijeenkomst, waarna er steeds tussentijdse presentaties en werkbijeenkomsten zijn waarin de studenten feedback en extra uitleg krijgen. De feedback komt van docenten, maar soms ook van medestudenten of vertegenwoordigers uit de praktijk. Aan het einde van elke periode presenteert de student zijn proces en eindproduct aan een aantal docenten, medestudenten en eventueel experts uit het werkveld. Het panel constateert dat de opleiding een didactiek en werkvormen heeft gekozen die inspirerend zijn en aanzetten tot het individueel ontwikkelen van talent. Studenten beoordelen de werkvormen in de NSE 2013 met een 3,6 (Breda) en een 3,3 (Den Bosch).

Studenten worden tijdens de opleiding begeleid door praktijkdocenten, vak theoriëdocenten werkplaatsmeesters en de studieloopbaanbegeleider. De studieloopbaanbegeleider bespreekt periodiek de voortgang met elke student aan de hand van het portfolio van de student. Studenten geven in de gesprekken met het panel aan dat zij goed terecht kunnen bij docenten en de studieloopbaanbegeleider met inhoudelijke en persoonlijke vragen. Als persoonlijke problemen, ernstige ziekte of handicap de studie structureel in de weg staan, kunnen studenten terecht bij de decaan, die een individueel studiepad met studenten kan afspreken. Er is tevens een vertrouwenspersoon beschikbaar voor studenten. Ook na afronding van de opleiding worden studenten begeleid. Studenten kunnen gedurende drie jaar na afstuderen gebruik maken van Starterslift (het programma ondernemerschap) en gedurende drie maanden na afstuderen van de werkplaatsen. Het panel stelt op basis van de gesprekken met studenten en alumni vast dat de studiebegeleiding goed is en gebaseerd is op individueel maatwerk. Ook is het panel zeer positief over de begeleiding die na het afstuderen wordt geboden.

Instroom en vooropleiding

De opleiding zoekt op verschillende manieren actief contact met potentiële studenten. De opleiding organiseert hiertoe open dagen, meeloopdagen, portfolio workshops en informatie avonden. Ook biedt de academie het Young@joost programma, een vooropleiding en een oriëntatiecursus aan. Het Young@joost programma bereidt 12-16 jarigen voor op de opleiding. De oriëntatiecursus bestaat uit vijf zaterdagen en heeft als doel om laatstejaars leerlingen in het voortgezet onderwijs of mbo kennis te laten maken met studeren op de academie. De vooropleiding is voor dezelfde doelgroep, bestaat uit 20 zaterdagen en werkt concreet toe naar een portfolio dat als toelatingsdossier kan dienen. Van de studenten die het panel heeft gesproken, had een aanzienlijk deel de vooropleiding gevolgd. De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen. Studenten die 21 jaar of ouder zijn en niet in het bezit zijn van één van deze diploma's, kunnen een 21+ toets doen. Daarnaast moeten studenten de vooropleiding met succes hebben afgerond of een toelatingsassessment doen. Het assessment duurt één dag en bestaat uit het overleggen van een portfolio en het ter plekke maken van twee opdrachten. In een individueel gesprek wordt vervolgens door twee assessoren op basis van het portfolio, de opdrachten en de motivatie van de student bepaald of de student wordt toegelaten tot de academie. Ongeveer 40 procent van de studenten die willen deelnemen aan de opleiding wordt daadwerkelijk toegelaten tot de opleiding. Studenten en docenten vertellen aan het panel dat studenten onder andere kiezen voor de opleiding vanwege de locatie, de informele sfeer en omdat de major fotografie en animatie positief bekend staan. Studenten geven in de gesprekken met het panel aan dat zij geen problemen ervaren bij de overgang van een vooropleiding naar de opleiding. Studenten die de vooropleiding van de academie hebben gevolgd, ervaren een zeer goede aansluiting en voorbereiding op de opleiding.

Leerroutes

Studenten kunnen na de propedeuse nog overstappen naar een andere major of de opleiding Autonome Beeldende Kunst. Studenten en docenten vertellen aan het panel dat dit zeer regelmatig gebeurt en dat zij daarom de brede propedeuse waardevol vinden.

Enkele studenten met een mbo vooropleiding die al goed weten welke richting ze op willen, hadden liever een specifieke propedeuse gehad. De opleiding heeft -naast de majorkeuze- een sterk individueel karakter doordat studenten werken aan hun persoonlijke talenten. Studenten kiezen zelf welke theoretische modules ze willen volgen, vragen om praktische cursussen in de werkplaatsen of contact met vertegenwoordigers uit het werkveld en vullen veel opdrachten in op basis van eigen talenten en interesses. Het panel constateert dat de opleiding dergelijke verzoeken goed faciliteert. De opleiding biedt een door Europese subsidie gefinancierd Excellence program van 30 EC als minor aan binnen het partnernetwerk VIVID. VIVID staat voor Value Increase by Visual Design en bestaat onder andere uit Avans Hogeschool, de Gemeente Breda, de NHTV en diverse partnerscholen in België, Frankrijk en de UK. Het excellentieprogramma bestaat uit het produceren van een mediaproductie in opdracht van een kunstenaar. Aan het programma nemen studenten van de eigen academie en de partnerinstituten deel op basis van een selectieprocedure. Voor het excellentieprogramma is een aparte studioruimte ingericht bij de opleiding in Breda. De academie heeft vier eigen masteropleidingen. Het management geeft in de gesprekken met het panel aan dat zij er niet naar streeft dat er veel eigen studenten doorstromen omdat het voor studenten waardevol is om ook een andere leeromgeving te ervaren en dus elders een masteropleiding te volgen. Studenten beoordelen de mogelijkheden die de opleiding biedt om zelf de inhoud te bepalen met een 3,9 (Breda) en een 3,8 (Den Bosch). Het panel concludeert dat de opleiding zeer ruime mogelijkheden biedt aan studenten om eigen accenten te leggen, wat goed past bij een vormgevingsopleiding waarin individuele talenten worden ontwikkeld. Ook constateert het panel dat studenten veel eigen initiatief tonen om zich te ontwikkelen op een manier die bij hun ambitie past. Het panel stelt vast dat de opdrachtbeschrijvingen en beoordelingsformulieren de studenten sturen op het behalen van de gemeenschappelijke eindkwalificaties.

Kwaliteit van het personeel

Het docententeam voor beide locaties bestaat uit 64 docenten, die gezamenlijk voor 31 fte zijn aangesteld. Docenten voor majors die op beide locaties worden aangeboden, geven op beide locaties les. 47 procent van de docenten heeft een mastertitel en de opleiding faciliteert docenten die een masteropleiding of PhD willen behalen met een tegemoetkoming in financiën en tijd. Omdat de eisen van Avans Hogeschool voor masteropleidingen bij docenten niet gelden voor kunstopleidingen, gaat de opleiding binnenkort samen met andere kunstopleidingen richtlijnen formuleren voor deskundigheid van docenten. De meeste docenten –maar in ieder geval alle praktijkdocenten- werken in de beroepspraktijk en nemen daarnaast deel aan praktijknetwerken. Docenten werken bijvoorbeeld als interieurarchitect, grafisch ontwerper, infograficus en filmproducent. De meeste docenten hebben een didactische scholing doorlopen. Elke docent heeft een scholingsbudget van 0,8 procent van het bruto loon. Opleidingsmogelijkheden binnen en buiten Avans Hogeschool worden per docent bepaald in het functioneringsgesprek. Docenten stemmen onderwijs op elkaar af door gezamenlijk te beoordelen en door informeel en formeel overleg. Docenten geven in de gesprekken met het panel aan dat zij elkaar graag vaker willen zien en meer met elkaar willen sparren over ontwikkelingen in het vakgebied. Omdat de meeste docenten parttime werken, is dit nu lastig te organiseren.

In de NSE 2013 beoordelen studenten de inhoudelijke deskundigheid van docenten met een 3,6 (Breda) en een 3,5 (Den Bosch) en de kennis over de beroepspraktijk van docenten met een 3,8 (Breda) en een 3,4 (Den Bosch). De didactische kwaliteiten van de docenten wordt beoordeeld met een 3,4 (Breda) en een 3,1 (Den Bosch). Studenten en alumni geven in de gesprekken met het panel aan dat zij docenten toegankelijk en persoonlijk vinden. Het panel is positief over het feit dat de opleiding zowel docenten inzet met traditionele kennis en vaardigheden als meer vernieuwende docenten die op de hoogte zijn van actuele trends. Een docent die in de actuele praktijk werkt leert studenten bijvoorbeeld om onafhankelijker te zijn van specifieke softwareprogramma's door studenten te leren programmeren. Dit is naar mening van het panel een zinvolle vaardigheid in de huidige beroepspraktijk. Verder ziet het panel een betrokken, hecht team van docenten dat initiatief neemt om de opleiding constant te verbeteren en werkt met vaste didactische middelen, zoals de lesbrieven en beoordelingsformulieren.

Voorzieningen

De academie is in Breda gehuisvest in een voormalig seminarie in een groene omgeving en in Den Bosch in een voormalig fabrieksgebouw in een stadse omgeving. Het panel heeft haar oordeel over de voorzieningen gebaseerd op een bezoek aan Breda en gesprekken met studenten en docenten over beide locaties. Bij de vorige accreditatie is opgemerkt dat de locatie Den Bosch achterstallig onderhoud vertoonde. Het panel stelt vast dat deze locatie in 2011 naar tevredenheid van de studenten is gerenoveerd. Studenten geven in de gesprekken met het panel aan dat zij bewust voor 'hun' locatie hebben gekozen, vaak vanwege de sfeer. De locaties beschikken onder andere over expositieruimten, verschillende typen werkplaatsen, collegezalen, fotostudio's, computerwerkplekken, ICT-lokalen en een 3D printlab. In de NSE 2013 beoordelen studenten de geschiktheid van onderwijsruimten en werkplekken gemiddeld met een 3,3. Studenten zijn tevreden over de mediatheek: de scores zijn een 3,8 (Breda) en 3,7 (Den Bosch). Studenten geven in de gesprekken met het panel aan dat zij tevreden zijn over de werkplaats en de hulp die gegeven wordt door de werkplaatsmeesters. Het panel stelt vast dat de fysieke faciliteiten voldoen, maar dat er twee verbeterpunten zijn. Ten eerste geven studenten van de major audiovisuele vormgeving in de gesprekken met het panel aan dat zij geen eigen werkplekken hebben en hierdoor op school vaak niet kunnen werken met bepaalde hulpmiddelen. Ten tweede geven een aantal studenten aan dat sommige apparatuur verouderd is. Docenten herkennen dit en geven aan dat het soms erg lang duurt voordat een aanvraag voor nieuwe apparatuur goedgekeurd wordt.

Studenten worden geïnformeerd over hun opleiding via Blackboard (inhoudelijke en actuele informatie), Osiris (studievoortgang) en de Academiegids (een gedrukt boekje met praktische en inhoudelijke informatie). Voor praktische vragen kunnen studenten terecht bij het academiebureau. In de NSE 2013 beoordelen studenten de informatievoorziening met een 3,2 (Breda) en een 3,0 (Den Bosch). Het panel is zeer positief over de Academiegids, die het onderwijs duidelijk beschrijft en veel praktische informatie bevat over de opleiding. Studenten geven in de gesprekken met het panel aan dat zij naast de Academiegids veel gebruik maken van Blackboard en Facebook.

Kwaliteitsborging en samenhang onderwijsleeromgeving

Het kwaliteitszorgsysteem van de opleiding is vastgelegd in de Nota Kwaliteitszorg AKV|St.Joost (juni 2013) en wordt bewaakt en gecoördineerd door de coördinator kwaliteitszorg van de academie. De studieleiders sturen een major inhoudelijk en organisatorisch aan en werken samen met docenten aan de verbetering van het onderwijs. De studieleiders en docenten worden hierbij onderwijskundig ondersteund door de onderwijscommissie. Aan het einde van elke periode worden een aantal lesmodules schriftelijk geëvalueerd onder studenten en daarnaast vinden er vier keer per jaar panelgesprekken met een selectie van studenten plaats. De uitkomsten van deze evaluaties worden iedere periode door de studieleider besproken met de betreffende docent(en), besproken in de academiebrede opleidingscommissie en één of twee keer per jaar besproken op 'onderwijsdagen' met het volledige academiepersoneel. Op basis van deze gesprekken worden er verbetermaatregelen geformuleerd door de studieleiders. Studenten geven in de gesprekken met het panel aan dat zij met opmerkingen of klachten goed terecht kunnen bij docenten en dat evaluaties en panelgesprekken leiden tot verbeteringen in de opleiding. De opleidingscommissie is vrij recent geïnstalleerd en wordt door studenten nog beperkt herkend als medium voor verbetering. Toch heeft de opleidingscommissie al gezorgd voor een aantal concrete verbeteringen, zoals een samenwerking tussen studenten vormgeving en bedrijfskunde voor het leren opstellen van een bedrijfsplan. De inbreng vanuit de praktijk wordt sinds 2012 geborgd door expertmeetings per major (zie standaard 1 'Praktijkoriëntatie'), expertmeetings met het OBK (zie standaard 1 'Eindkwalificaties') en de feedback van externe beoordelaars bij het afstuderen (zie standaard 3 'Beoordeling afstuderen'). De opleiding heeft bijvoorbeeld in de expertmeetings per major bevestigd gezien dat de vakdisciplines binnen vormgeving hybridiseren.

In alle evaluatieresultaten valt het op dat studenten van de locatie Breda meestal iets tevredener zijn dan studenten van de locatie Den Bosch. Het panel constateert dat de verschillen klein zijn en heeft tijdens de gesprekken met studenten en docenten geen fundamentele verschillen in kwaliteit tussen beide locaties kunnen ontdekken. Het panel wil wel een opmerking plaatsen bij de evaluatiebeschrijvingen van de opleiding in de Kritische reflectie. De opleiding geeft een aantal keren aan dat studenten (zeer) tevreden zijn, als de scores rond de 3,0 op een vijfpuntschaal of rond de 50 procent liggen. Voor de opleiding zijn dergelijke scores voldoende om geen verdere ambities te hebben op bepaalde punten. Het panel is van mening dat de opleiding hierin ambitieuzer mag zijn en hogere streefdoelen voor studenttevredenheid mag stellen.

De algemene sfeer wordt door studenten in de NSE 2013 beoordeeld met een 4,3 (Breda) en een 4,2 (Den Bosch) en wordt door studenten vaak positief genoemd in de gesprekken met het panel. De samenhang wordt beoordeeld met een 3,5 op beide locaties. Het panel constateert dat de verschillende onderwijseenheden op elkaar aansluiten en dat de organisatie van de opleiding een flexibel geheel is dat studenten een zo individueel mogelijk leertraject biedt binnen de gestelde eindkwalificaties. De onderwijsleeromgeving is aldus samenhangend en stelt studenten goed in staat om de eindkwalificaties te behalen.

Overwegingen en conclusie

De eindkwalificaties vormen het uitgangspunt voor het programma, dat logisch opbouwt in niveau en zelfstandigheid van de student. De opleiding heeft de eindkwalificaties duidelijk uitgewerkt in leerdoelen in de lesbrieven. De opleiding heeft een inter- en multidisciplinair karakter dat aansluit op actuele ontwikkelingen in het werkveld. De opleiding biedt kennisaspecten en ruime beroepsvaardigheden aan en leert studenten adequate onderzoeksvaardigheden. De major Illustratie is beperkt actueel. Studenten werken tijdens de opleiding samen met studenten van andere nationaliteiten en de opleiding biedt gastlessen in het Engels aan. De opleiding hanteert het principe van competentiegericht leren en kiest hierbij voor inspirerende en bij de opleiding passende werkvormen. De studiebegeleiding is goed en gebaseerd op individueel maatwerk. De opleiding hanteert de wettelijke toelatingseisen en stelt daarnaast een toelatingsassessment verplicht. De opleiding besteedt veel aandacht aan het voorlichten en voorbereiden van potentiële studenten op de opleiding en de aansluiting op vooropleidingen is mede daardoor goed. De opleiding biedt zeer ruime mogelijkheden voor eigen keuzes en accenten van studenten. Het personeel is betrokken en deskundig en heeft relatief veel actuele praktijkervaring. De fysieke voorzieningen zijn van een goede kwaliteit, hoewel de werkplekken voor studenten audiovisuele vormgeving en sommige apparatuur verbeterd kunnen worden. Studenten worden adequaat geïnformeerd over hun opleiding via onder andere de Academiegids en Blackboard. De onderwijsleeromgeving is goed geborgd door daartoe geëigende commissies en is samenhangend. De onderwijsleeromgeving heeft een aantal opvallend sterke kanten en stelt studenten goed in staat om de eindkwalificaties te behalen.

Het panel komt op basis van bovenstaande overwegingen tot het oordeel **goed**.

Standaard 3 Toetsing en gerealiseerde resultaten

<i>De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing en toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.</i>
--

Bevindingen

3.1 Systeem van toetsing

Toetsing en beoordeling

Het toetsbeleid en de organisatorische zaken voor toetsing worden jaarlijks vastgesteld in de Academiegids. De onderwijsregels, examenbepalingen en de wijze van beoordelen en toekenning van studiepunten staan in de OER Autonome Beeldende Kunst en Vormgeving, die tevens jaarlijks wordt vastgesteld. In de opleiding worden studenten integraal en ontwikkelingsgericht getoetst op hun competenties. In de eerste drie perioden van de opleiding is de toetsing gekoppeld aan vier thema's: 2D, 3D, Serieel beeld en Beeld & concept. Deze vier thema's bieden studenten het kader om algemene creatieve vaardigheden en onderzoeksvaardigheden te leren.

Vanaf de vierde periode leveren studenten elke periode een theoretisch onderzoek, procesverslag en praktisch werk op die worden beoordeeld op vijf toetsonderdelen: kennis, techniek, proces, product en presentatie. De verschillende toetsonderdelen leiden tot één gemiddeld eindcijfer per toets. De student presenteert de ingeleverde stukken aan medestudenten, één of meerdere docenten en eventueel experts uit het werkveld. De docent(en) beoordelen het werk gezamenlijk en de vertegenwoordiger uit het werkveld en de medestudenten geven wel feedback maar beoordelen studenten niet. Studenten geven aan dat beoordelingen soms persoonlijk zijn, maar dat docenten regelmatig overleggen met andere docenten of gezamenlijk beoordelen waardoor studenten het gevoel hebben dat beoordelingen terecht en doordacht zijn. Het werk dat wordt beoordeeld, is gebaseerd op een concrete opdracht vanuit de opleiding. De vijf toetsonderdelen zijn in de lesbrieven duidelijk uitgewerkt in beoordelingscriteria, waarbij de relatie met de eindkwalificaties en het type product waarin het criterium getoetst wordt staan beschreven. Het leren reflecteren op de eigen studievoortgang en het leren hoe je je eigen prestaties kunt verbeteren nemen een belangrijke plaats in bij feedback en toetsing. Naast de toetsing per periode vinden er modulebeoordelingen plaats voor de theoretische modules. De modulebeoordelingen bestaan uit het beoordelen van werkstukken waarvoor studenten minimaal een 5,5 moeten behalen. Van periode 2 tot en met 13 vinden er een aantal studievoortgangsbeoordelingen plaats, waarin studenten door een aantal docenten en de studieloopbaanbegeleider worden beoordeeld op studievoortgang. Studenten behalen een voldoende voor de voortgangsbeoordelingen, als ze een adequaat studieplan hebben voor de volgende studiefase. Het studieplan dient gebaseerd te zijn op een portfolio, reflectie en beschrijving van de eigen ambities. Het panel heeft de mondelinge presentatie en beoordeling van twee studenten in periode 13 bijgewoond. Studenten geven in de gesprekken met het panel aan dat zij voldoende tussentijdse feedback en feedback bij beoordelingen krijgen en dat zij docenten na de beoordeling kunnen benaderen voor extra uitleg. Ook geven studenten aan dat zij de meeste beoordelingen van hun medestudenten meemaken en daardoor veel leren. In de NSE 2013 beoordelen studenten de toetsing en beoordeling met een 3,3 (Breda) en een 3,2 (Den Bosch). In de NSE 2013 beoordelen studenten de feedback van docenten met een 3,4 (Breda) en een 3,2 (Den Bosch). Het panel is van mening dat de toetsing en beoordeling adequaat zijn ingericht en waardeert in het bijzonder de ontwikkelingsgerichtheid van beoordelingen. Het panel stelt vast dat beoordelaars voldoende feedback geven en studenten motiveren om zich verder te ontwikkelen. De opdrachten en beoordelingscriteria zijn concreet en duidelijk geformuleerd in de lesbrieven en studenten geven in de gesprekken met het panel aan dat zij goed weten op basis van welke criteria ze worden beoordeeld.

Kwaliteitsborging toetsing en beoordeling

De academiebrede Examencommissie bestaat uit een voorzitter en drie leden, bewaakt de kwaliteit en de uitvoering van het toetsbeleid en controleert beoordelingen steekproefsgewijs. De Examencommissie beoordeelt met de steekproeven onder andere of bindende studieadviezen, studievoortgangsbeoordelingen en afstudeerbeoordelingen zijn uitgevoerd volgens de gestelde procedures en of het beoogde niveau is behaald. De Examencommissie controleert hierbij niet alleen de schriftelijke stukken en tastbare producten, maar woont ook mondelinge beoordelingen bij.

Daarnaast adviseert de Examencommissie de directie, onderwijscommissie en studieleiders over tekortkomingen in het toetsbeleid. Er vindt minimaal jaarlijks intercollegiaal overleg plaats tussen examinatoren waarin toetsen en beoordelingen op elkaar worden afgestemd. Als er meerdere docenten betrokken zijn binnen een periode, stellen zij gezamenlijk de lesbrief op. Het panel is van mening dat de opleiding haar toetsing en beoordeling adequaat borgt.

3.2 Realisatie van de beoogde eindkwalificaties

Opbouw afstudeerfase

In de eerste periode van het vierde jaar krijgen studenten een opdracht die op dezelfde wijze wordt gemaakt als de afstudeeropdracht, om te oefenen voor het afstuderen. Studenten zijn tevens gewend om beoordeeld te worden op de vijf beoordelingsonderdelen die tijdens het afstuderen ook centraal staan (zie eerder bij deze standaard 'Toetsing en beoordeling'). De opdracht is uiteraard kleiner dan de afstudeeropdracht en studenten krijgen in deze periode veel feedback. Studenten geven in de gesprekken met het panel aan dat zij zich door de eerste periode uit het vierde jaar goed voorbereid voelen op het afstuderen en dat zij zich ook voorbereiden door afstudeerpresentaties van ouderejaars te bezoeken. De afstudeerfase beslaat de laatste drie perioden van de opleiding. Studenten moeten alle eerdere perioden met een voldoende hebben afgesloten om aan de afstudeerfase te mogen deelnemen. In de afstudeerfase werken studenten individueel aan één of meerdere afstudeerproducten en één onderzoeksverslag. Het afstudeerproduct is een praktische proeve van bekwaamheid waarin de student laat zien dat hij startbekwaam is om als vormgever te gaan werken. Het onderzoeksverslag is een theoretische proeve van bekwaamheid en kan de vorm hebben van een onderzoeksverslag, een scriptie of een essay. Studenten krijgen in ieder geval één keer per week begeleiding en kunnen daarnaast zelf om extra begeleiding vragen van aanwezige docenten. Voor de begeleiding zijn een aantal theorie- en praktijkdocenten beschikbaar voor elke student. De student krijgt twee tussentijdse summatieve beoordelingen waarin deelvijfers worden gegeven voor alle vijf de toetsonderdelen van het afstuderen. Bij deze tussentijdse beoordelingen zijn één of twee experts uit het werkveld aanwezig, die de docentbeoordelaars achteraf feedback geven over de inhoud van de beoordeling. Aan het einde van periode 14 pitchen studenten hoe hun onderzoekopzet en opzet voor het eindproduct eruit zien. Deze eerste tussentijdse beoordeling is een moment waarop de studenten mondelinge vragen van medestudenten en beoordelaars krijgen en waarbij uitgebreide feedback wordt gegeven. Het doel is om met alle betrokkenen en klasgenoten tot een verdiepend gesprek te komen over het afstudeerwerk van de student. Aan het einde van periode 15 vindt er een tussentijdse beoordeling in de vorm van een inhoudelijk debat plaats. Studenten verdedigen de inhoudelijke standpunten die ze innemen aan de hand van hun onderzoek en werk.

Beoordeling afstuderen

De student wordt bij het afstuderen beoordeeld op toegepaste kennis in een onderzoek, de gebruikte technieken, het proces om tot een product te komen, het gecreëerde product en de presentatie van het product en het onderzoek. Alle examenproducten worden publiek tentoongesteld op een eindexpositie die ieder jaar door de academie wordt georganiseerd.

Voor elk onderdeel wordt een cijfer tussen één en tien gegeven, die even zwaar wegen en tot een eindcijfer leiden dat minimaal 5,5 moet zijn. Studenten mogen maximaal één onvoldoende deelcijfer tot het cijfer vier hebben, omdat de opleiding studenten duidelijk sterke en minder sterke punten wil meegeven voor de toekomstige ontwikkeling van de student. De beoordeling van de afstudeerwerken gebeurt gezamenlijk door drie docentbeoordelaars, waarvan er één onafhankelijk is. Daarnaast is er bij de eindbeoordelingen ook weer minimaal één expert uit het werkveld aanwezig (zie eerder bij deze standaard 'Opbouw afstudeerfase'). Studenten geven in de gesprekken met het panel aan dat de beoordelingscriteria duidelijk zijn en dat je aan docenten goed verdere uitleg kunt vragen als je dat wilt. Bij een onvoldoende geven de beoordelaars concreet aan welke stukken er overlegd moeten worden bij een herkansing en wordt er een nieuwe afstudeerdatum ingepland.

Het panel heeft tijdens het visitatiebezoek uitgebreid onderzoek gedaan naar de opbouw van het eindcijfer en de mogelijkheid voor een onvoldoende deelcijfer. Het panel heeft hierover gesproken met beoordelaars, docenten, alumni en management en extra informatie bij afstudeerwerken opgevraagd. Het panel stelt op basis van de gesprekken en de bestudeerde documenten vast dat de opleiding binnen de afstudeerbeoordeling het eindniveau voldoende borgt en dat studenten in principe met voldoende eindniveau afstuderen. Alle eindkwalificaties dienen behaald te worden om een diploma te behalen en de opleiding bewaakt dit doordat de eindkwalificaties in verschillende deelproducten worden getoetst bij het afstuderen. Als een student bijvoorbeeld een onvoldoende voor het eindproduct heeft, dient de eindkwalificatie 'Creërend vermogen' wel aangetoond te zijn in deelproducten, de gebruikte technieken of het procesverslag. Het panel ziet dit tevens bevestigd in het eindniveau van de bestudeerde afstudeerwerken (zie verderop bij deze standaard 'Oordeel eindniveau'). Hoewel de eindkwalificaties behaald worden, vindt het panel dit systeem van toetsing niet erg transparant. Het beoordelen van bijvoorbeeld de eindkwalificatie 'Creërend vermogen' in een procesverslag en gebruikte techniek, vindt het panel omslachtig. Het panel is tevens van mening dat een examen een proeve van bekwaamheid is waarin voor het vakgebied vormgeving alle competenties samen dienen te komen in een eindproduct. Het proces om tot dit eindproduct te komen bestaat uit een sterke probleemstelling en een goede analyse die leiden tot een tastbaar of zichtbaar vormgevingsconcept voor een publiek. Het panel is daarom van mening dat een onvoldoende deelcijfer voor met name het eindproduct zwaarder zou moeten wegen in de beoordeling of dat het eindproduct verplicht met een voldoende deelcijfer zou moeten worden afgesloten.

Functioneren afgestudeerden

In de Avans Hogeschool Kunsten Monitor van 2012 geeft 60 procent van de alumni aan dat hij als zelfstandige werkt en 48 procent dat hij zowel in als buiten het eigen vakgebied werkt. 19 procent geeft aan werkloos te zijn. Uit hetzelfde onderzoek blijkt dat 43 procent niet tevreden is over de opleiding als een goede basis voor het uitoefenen van het beroep. De alumni met wie het panel spreekt geven aan dat zij zich 'beeldmaker' voelen en zich niet gebonden voelen aan de major die ze hebben gevolgd. Dit is in overeenstemming met de multidisciplinaire benadering die de opleiding ambieert.

Alumni vertellen ook dat de opleiding ze zowel individueel als in groepen, en zowel tijdens als na het afstuderen, begeleidt bij het vinden van een baan. De opleiding houdt contact met afgestudeerden via schriftelijke enquêtes van AVANS Hogeschool Kunsten Monitor en laat een deel van de alumni ervaringen delen met studenten. Het panel heeft gesproken met één alumnus die op basis van haar portfolio is aangenomen bij Soniacs, een game design bureau in Hong Kong. Andere alumni geven bij het panel aan dat zij zich goed toegerust voelen om in het buitenland te gaan werken. Het panel is van mening dat studenten voldoende worden voorbereid op de arbeidsmarkt, maar ziet dat er behoefte is onder studenten aan meer aandacht voor (zelfstandig) ondernemerschap. Verder vindt het panel dat de aansluiting op het beroepenveld verbeterd kan worden, omdat 43 procent van de ondervraagde alumni niet tevreden is over de opleiding als goede basis voor het uitoefenen van een beroep.

Oordeel eindniveau

Het panel heeft in totaal vijftien afstudeerdossiers bestudeerd voorafgaand aan en tijdens het visitatiebezoek. De afstudeerdossiers bestaan uit minimaal één onderzoeksverslag en minimaal één praktisch product. Vier afstudeerdossiers zijn door de opleiding zelf geselecteerd en elf afstudeerdossiers zijn door het panel geselecteerd. Hierbij heeft het panel een op het aantal studenten gebaseerde hoeveelheid afstudeerdossiers per locatie en major aangehouden. In de selectie zaten ook een aantal afstudeerdossiers met een onvoldoende deelcijfer voor 'product', omdat het panel in het bijzonder voor deze studenten wilde vaststellen of ze de eindkwalificaties hebben behaald. Het panel beoordeelt één afstudeerdossier binnen de major Illustratie (studentnummer 2021666) als onvoldoende op basis van onvoldoende niveau op de eindkwalificatie 'Creërend vermogen' in het product, het proces en de presentatie. De overige afstudeerdossiers die het panel heeft ingezien tonen naar mening van het panel het hbo-bachelorniveau van de betreffende studenten aan. Het panel ziet sterke vraagstellingen en onderwerpen in de scripties. Het panel wil de opleiding drie verbeterpunten meegeven voor het afstuderen. Aansluitend op het onvoldoende afstudeerdossier concludeert het panel dat er meer afstudeerwerken binnen de major Illustratie aan de onderkant van het eindniveau zitten. Ten tweede is het panel van mening dat de gekozen onderzoeksmethoden en de onderzoeksresultaten uitgebreider verantwoord kunnen worden in de onderzoeksverslagen. Tot slot adviseert het panel de opleiding om de feedback op de beoordelingsformulieren te verbeteren, omdat sommige schriftelijke feedback niet aansluit op de gegeven cijfers.

Overwegingen en conclusie

Het toetsbeleid en de regelingen voor toetsing worden jaarlijks vastgesteld in de Academiegids en de OER. De opleiding toetst competenties integraal op basis van concrete opdrachten. De beoordelingscriteria worden concreet beschreven op beoordelingsformulieren die inzichtelijk zijn voor studenten. Studenten krijgen voldoende motiverende feedback. De toetsing en beoordeling worden adequaat geborgd door de Examencommissie. Studenten worden goed voorbereid op het afstuderen. De afstudeerfase bestaat uit drie perioden en toetst alle eindkwalificaties. De afstudeerwerken worden beoordeeld door een beoordelingsteam van drie tot vier docentbeoordelaars.

Verder zijn er één of twee experts vanuit het werkveld en medestudenten aanwezig bij de beoordeling van het afstuderen. De geselecteerde afstudeerdossiers tonen het hbo-bachelorniveau aan van de afgestudeerden, op één afstudeerwerk na. Studenten worden bij het afstuderen beoordeeld volgens de eerder in de opleiding gebruikte toetsonderdelen kennis, techniek, proces, product en presentatie. Hierbij mogen studenten één onvoldoende deelcijfer hebben, maar moet altijd aangetoond worden dat de student alle eindkwalificaties beheerst in de andere toetsonderdelen. De kwaliteit van afstudeerwerken kan versterkt worden door de eisen van het deelcijfer voor het eindproduct te verzwaren. Het panel constateert ook een aantal andere verbeterpunten voor het afstuderen. De meeste afgestudeerden vinden een baan na afstuderen, waarvan een groot deel gaat werken als zelfstandige. Het panel ziet dat de opleiding een aantal zaken rondom toetsing en beoordeling adequaat heeft ingericht.

Wat betreft de beoordeling van het afstuderen en de kwaliteit van de afstudeerwerken ziet het panel echter relevante verbeterpunten en op basis daarvan komt het panel tot het oordeel **voldoende**.

3 Eindoordeel over de opleiding

Oordelen op de standaarden

Het visitatiepanel komt tot de volgende oordelen op de standaarden:

Standaard	Oordeel voltijd
1 Beoogde eindkwalificaties	Voldoende
2 Onderwijsleeromgeving	Goed
3 Toetsing en gerealiseerde eindkwalificaties	Voldoende

Overwegingen en conclusie

Standaard 2 van het beoordelingskader is met een goed beoordeeld. Standaarden 1 en 3 zijn met een voldoende beoordeeld.

Het visitatiepanel beoordeelt op basis hiervan de kwaliteit van de bestaande voltijd hbo-bacheloropleiding Vormgeving van AVANS Hogeschool als **voldoende**.

4 Aanbevelingen

Het panel wil de opleiding de volgende aanbevelingen meegeven.

Profiel

Het panel heeft in het materiaal en de gesprekken kennis genomen van het beoogde profiel van de opleiding in 2016. Het panel beschouwt deze profilering als een moedige en noodzakelijke stap binnen zowel het Nederlandse als het internationale kunstonderwijs en wil de opleiding aanmoedigen om dit profiel inhoudelijk uit te bouwen en goed te communiceren naar buiten toe, naar toekomstige studenten, naar partners in het veld en naar haar buitenlandse contacten.

Ondernemerschap

Zowel het panel als de opleiding constateren dat ondernemerschap een meer nadrukkelijke plaats moet krijgen in de opleiding. Het panel ziet hierbij kansen voor de opleiding om ondernemerschap breder dan nu gebeurt onder de aandacht van studenten te brengen en hierbij meer experts uit het werkveld te betrekken. Bijvoorbeeld door studenten na te laten denken over nieuwe vormen van ondernemerschap en nieuwe verdienmodellen voor vormgeving.

Major Illustratie

Het panel stelt vast dat studenten in de major Illustratie de minst sterke resultaten boeken. Het panel hoort dit van studenten in de gesprekken en ziet dit tevens terug in de afstudeerwerken. Het panel adviseert de opleiding om hier aandacht aan te schenken.

Deelcijfer eindproduct afstuderen

Het panel is van mening dat de opleiding het afstudeerniveau kan verhogen, de positionering van de opleiding kan versterken en meer ambitie kan uitstralen door het eindproduct zwaarder te laten wegen bij de beoordeling of studenten verplicht te stellen om voor het eindproduct minimaal een 5,5 te behalen. Het eindproduct is zo belangrijk in deze opleiding en het werkveld, dat het panel vindt dat dit recht zou doen aan een ambitieuze vormgevingsopleiding, die de opleiding nastreeft te zijn.

Afstuderen

Tot slot adviseert het panel de opleiding bij het afstuderen om studenten de gekozen onderzoeksmethoden en onderzoeksresultaten uitgebreider te laten verantwoorden en de feedback op de beoordelingsformulieren te verbeteren.

5 Bijlagen

Bijlage 1: Eindkwalificaties van de opleiding

1. Creërend vermogen

Dublin descriptoren	Generieke hbo-competenties	Landelijke domeincompetenties	Redactie AKV St.Joost	Toetsonderdeel
<p>Kennis en inzicht: Heeft aantoonbare kennis en inzicht van een vakgebied, waarbij wordt voortgebouwd op het niveau bereikt in het voortgezet onderwijs en dit wordt overtroffen; functioneert doorgaans op een niveau waarop met ondersteuning van gespecialiseerde handboeken, enige aspecten voorkomen waarvoor kennis van de laatste ontwikkelingen in het vakgebied vereist is.</p> <p>Toepassing kennis en inzicht: Is in staat om zijn/haar kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien, en beschikt verder over competenties voor het opstellen en verdiepen van argumentaties en voor het oplossen van problemen op het vakgebied.</p>	<p>De hoger opgeleide is in staat samenhang in denken en handelen te zien, te analyseren en te integreren.</p> <p>H/z of zij opereert solo of in (multidisciplinair) teamverband en is in staat om te functioneren in steeds wisselende situaties. De onderliggende theorie is van academisch niveau en is geïnternaliseerd.</p>	<p>VisCom h/z kan vanuit een eigen idee en visie een concept ontwikkelen voor communicatiemiddelen en dat concept tot realisatie brengen.</p> <p>RO de student kan vanuit een eigen idee en artistieke visie een concept ontwikkelen voor een ruimte en dat concept tot realisatie brengen</p> <p>BK de student maakt authentiek beeldend werk dat voortkomt uit het volgen van een eigen artistieke visie en bijdraagt aan de vervulling van een persoonlijke ambitie als kunstenaar.</p>	<p>CREËREN (1)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je doet betekenisvolle materiaal- en techniekexperimenten om je concept te verdiepen en te ontwikkelen • Je hebt inzicht in de uitdrukkingmogelijkheden van je technieken en materialen en beheerst deze <p>CREËREN(2)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je bent in je werkproces oorspronkelijk en inventief • Je ontwikkelt je beeld(concept) in een wisselwerking tussen creëren en reflecteren: ideeën vormen, uitproberen, experimenteren, toetsen, evalueren, problematiseren, herzien en opnieuw proberen <p>CREËREN (3) Je realiseert een origineel en effectief eindproduct binnen de gegeven context</p>	<p>Techniek</p> <p>Proces</p> <p>Product</p>

2. Vermogen tot kritische reflectie

Dublin descriptoren	Generieke hbo-competenties	Landelijke domeincompetenties	Redactie AKV St.Joost	Toetsonderdeel
<p>Oordeelsvorming: Is in staat om relevante gegevens te verzamelen en interpreteren (meestal op het vakgebied) met het doel een oordeel te vormen dat mede gebaseerd is op het afwegen van relevante sociaal-maatschappelijke, wetenschappelijke of ethische aspecten.</p> <p>Toepassing kennis en inzicht: Is in staat om zijn/haar kennis en inzicht op dusdanige wijze toe te passen, dat dit een professionele benadering van zijn/haar werk of beroep laat zien...</p>	<p>H/z heeft een brede algemene ontwikkeling.</p> <p>H/z kent de eigen kernkwaliteiten en is in staat het eigen denken en handelen te relativieren.</p> <p>De hoger opgeleide is in staat om op zijn of haar handelen en denken te reflecteren door daar afstand van te nemen, te analyseren en te evalueren.</p> <p>H/z laat daarbij zien over een visie op de maatschappelijke rol van de hoger opgeleide te beschikken.</p>	<p>VisCom, RO en BK h/z kan het eigen werk en dat van anderen beschouwen, analyseren, duiden en beoordelen</p>	<p>REFLECTEREN Je reflecteert op alle relevante facetten van je werk(-proces): scherp benoemen, overzichtelijk ordenen, coherent met elkaar verbinden, helder beargumenteren, vruchtbare conclusies trekken en een eigen standpunt bepalen</p> <p>KENNIS VERWERVEN Door reflectie en onderzoek verwerf je kennis van je vakgeschiedenis, voor je werk relevante theorievorming en actuele ontwikkelingen in je vakgebied en de beroepspraktijk</p> <p>KENNIS TOEPASSEN Je past je kennis vruchtbaar toe in je werk(proces)</p>	<p>Kennis</p> <p>Kennis</p> <p>Kennis</p>

3. Vermogen tot groei en vernieuwing

Dublin descriptoren	Generieke hbo-competenties	Landelijke domeincompetenties	Redactie AKV St.Joost	Toetsonderdeel
<p>Leervermogen: Bezit de leervaardigheden die noodzakelijk zijn om een vervolgstudie die een hoog niveau van autonomie veronderstelt aan te gaan.</p>	<p>H/z of zij doorziet complexe structuren en weet rode lijnen aan te brengen. De hoger opgeleide neemt initiatieven en weet innovaties te bewerkstelligen.</p>	<p>VisCom, RO en BK h/z kan het vakmanschap, de persoonlijke invulling van de beroepssituatie en zijn of haar artistieke verdere ontwikkelen en verdiepen</p>	<p>ONTWIKKELEN Je kunt jezelf en je werk door ervaring, oefening en reflectie zelfstandig ontwikkelen en verdiepen</p> <p>ONDERZOEKEN Je analyseert, bevraagt, problematiseert en ontwikkelt je beeldconcept, je thematiek en je positionering in het vakgebied op een samenhangende manier</p>	<p>Proces</p> <p>Proces</p>

4. Organiserend vermogen

Dublin descriptoren	Generieke hbo-competenties	Landelijke domeincompetenties	Redactie AKV St.Joost	Toetsonderdeel
<p>Toepassing kennis en inzicht</p>	<p>De hoger opgeleide is in staat samenhang in denken en handelen te zien, te analyseren en te integreren.</p> <p>H/z of zij doorziet complexe structuren en weet rode lijnen aan te brengen. H/z neemt initiatieven en weet innovaties te bewerkstelligen.</p> <p>H/z opereert solo of in (multidisciplinair) teamverband en is in staat om te functioneren in steeds wisselende situaties. De onderliggende theorie is van academisch niveau en is geïnternaliseerd.</p>	<p>VisCom, RO en BK</p> <p>h/z kan een inspirerende en functionele werksituatie voor zichzelf opzetten en in stand houden</p>	<p>ORGANISEREN</p> <p>Je plant alle activiteiten in en om je werkproces met het oog op een productief eindresultaat</p>	<p>Proces</p>

5. Communicatief vermogen

Dublin descriptoren	Generieke hbo-competenties	Landelijke domeincompetenties	Redactie AKV St.Joost	Toetsonderdeel
<p>Communicatie :</p> <p>Is in staat om informatie, ideeën en oplossingen over te brengen op een publiek bestaande uit specialisten of niet-specialisten.</p> <p>Toepassing kennis en inzicht</p>	<p>H/z is zodanig communicatief, qua taalgebruik en houdingen, dat h/z of zij stimulerend kan werken in alle processen waarbij h/z of zij betrokken is.</p> <p>H/z kan het eigen handelen en denken beredeneren en verantwoorden, bijvoorbeeld in presentaties aan de omgeving.</p>	<p>VisCom en RO</p> <p>h/z kan een opdracht verwerven en interpreteren, effectief het werk presenteren en toelichten en erover onderhandelen met opdrachtgevers en andere betrokkenen</p> <p>BK</p> <p>de student kan zijn of haar artistieke visie presenteren en toelichten.</p>	<p>COMMUNICEREN</p> <ul style="list-style-type: none"> • Je maakt je beeld(concept), thema(tiek) en positionering in het vakgebied inzichtelijk voor anderen • Je realiseert een passende presentatievorm voor je werk die logisch voortkomt uit je onderzoek • Je formuleert en presenteert je inzichten en bevindingen in correct Nederlands 	<p>Presentatie</p>

6. Omgevingsgerichtheid

Dublin descriptor	Generieke hbo-competenties	Landelijke domeincompetenties	Redactie AKV St.Joost	Toetsonderdeel
<p>Toepassing kennis en inzicht</p> <p>Oordeelsvorming</p>	<p>H/z of zij kent de eigen kern-kwaliteiten en is in staat het eigen denken en handelen te relativeren.</p> <p>De hoger opgeleide is in staat om op zijn of haar handelen en denken te reflecteren door daar afstand van te nemen, te analyseren en te evalueren.</p> <p>H/z of zij laat daarbij zien over een visie op de maatschappelijke rol van de hoger opgeleide te beschikken.</p>	<p>VisCom, RO en BK</p> <p>h/z is in staat om verbanden te leggen tussen het eigen werk en dat van anderen en tussen het eigen werk en het publiek.</p>	<p>CONTEXTUALISEREN</p> <p>Je houdt je in je eindproduct op een eigenzinnige manier tot de voor je werk relevante contexten: de opdracht(gever), het publiek, het platform waarop je werk verschijnt en de geschiedenis en actualiteit van je vakgebied</p> <p>POSITIONEREN</p> <p>Je positioneert je als beeldmaker op een eigenzinnige manier in het vakgebied, de beroepspraktijk en de samenleving en brengt dit tot uitdrukking in je werk</p>	<p>Product</p> <p>Product</p>

7. Vermogen tot samenwerken

Dublin descriptor	Generieke hbo-competenties	Landelijke domeincompetenties	Redactie AKV St.Joost	Toetsonderdeel
<p>Toepassing kennis en inzicht</p> <p>Communicatie</p>	<p>H/z of zij opereert solo of in (multidisciplinair) teamverband en is in staat om te functioneren in steeds wisselende situaties. De onderliggende theorie is van academisch niveau en is geïnternaliseerd.</p>	<p>VisCom en RO</p> <p>h/z kan in een samenwerkingsverband een actieve bijdrage leveren aan de totstandkoming van een product of proces</p> <p>BK</p> <p>de student is in staat om in voorkomende gevallen een zelfstandige artistieke bijdrage te leveren aan een gezamenlijk product of proces</p>	<p>SAMENWERKEN</p> <p>Je zet je eigen kennis en ervaring vruchtbaar in in samenwerkingsverbanden</p>	<p>Proces</p>

Bijlage 2: Overzicht opleidingsprogramma

De reguliere opleiding omvat 240 studiepunten en heeft een nominale duur van 4 jaar. De propedeutische fase van de opleiding omvat 60 studiepunten en heeft een nominale duur van 1 jaar. De postpropedeutische fase van de opleiding omvat 180 studiepunten en heeft een nominale duur van 3 jaar. De propedeutische fase van de majors binnen de bacheloropleiding Vormgeving bestaat uit de volgende onderwijseenheden en toetsonderdelen (toetsonderdelen wegen even zwaar voor de vaststelling van het eindcijfer over de hele periode):

P1	Kernvakken		
	Beeld en Concept	<3 sp>	
	2D beeld	<2 sp>	
	3D beeld	<2 sp>	
	4D beeld	<2 sp>	09EC
P2	Kernvakken		
	Beeld en Concept	<3 sp>	
	2D beeld	<2 sp>	
	3D beeld	<2 sp>	
	4D beeld	<2 sp>	09EC
	Kunst & technologie 1		01EC
	Kunst & technologie 2		01EC
	Kunst & werk 1		01EC
	Kunst & werk 2		01EC
	Algemene theorie		
	Module 1		02EC
	Module 2		02EC
	Module 3		02EC
	Voortgangsbeoordeling (VB)	02EC	30EC
P3	Kernvakken		
	voorbereiding major	<3 sp>	
	kernvak 1	<3 sp>	
	kernvak 2	<2 sp>	
	kernvak 3	<2 sp>	10EC
P4	Project		
	(major)		
	Kennis	<2 sp>	
	Techniek	<2 sp>	

Proces	<2 sp>	
Product	<2 sp>	
Presentatie	<2 sp>	10EC
Kunst & technologie 3		
		01EC
Kunst & technologie 4		
		01EC
Kunst & werk 3		
		01EC
Kunst & werk 4		
		01EC
Algemene theorie		
Module 4		02EC
Module 5		02EC
Voortgangsbeoordeling (VB)		
	02EC	60EC
De postpropedeutische fase van de opleiding Vormgeving bestaat uit de volgende onderwijseenheden:		
P5	MAJOR	
Praktijk: (naam)		
Kennis	<3 sp>	
Techniek	<2 sp>	
Proces	<3 sp>	
Product	<2 sp>	
Presentatie	<2 sp>	12 EC
P6	MAJOR	
Praktijk: (naam)		
Kennis	<3 sp>	
Techniek	<2 sp>	
Proces	<3 sp>	
Product	<2 sp>	
Presentatie	<2sp>	12 EC
P7	MAJOR	
Praktijk: (naam)		
Kennis	<3 sp>	
Techniek	<3 sp>	
Proces	<3 sp>	
Product	<3 sp>	
Presentatie	<3 sp>	15EC

	Voortgangsbeoordeling (VB)	01EC
P8	MAJOR	
	Praktijk: (naam)	
	Kennis	<3 sp>
	Techniek	<2 sp>
	Proces	<3 sp>
	Product	<2 sp>
	Presentatie	<2 sp> 12EC
P9	MAJOR	
	Praktijk: (naam)	
	Kennis	<3 sp>
	Techniek	<2 sp>
	Proces	<3 sp>
	Product	<2 sp>
	Presentatie	<2 sp> 12EC
	Kunst & technologie	03EC
	Voortgangsbeoordeling (VB)	01EC
P10	MAJOR	
	Praktijk: (naam)	
	Kennis	<3 sp>
	Techniek	<2 sp>
	Proces	<3 sp>
	Product	<2 sp>
	Presentatie	<2 sp> 12EC
P11	MINOR	
	Praktijk: (naam)	
	Kennis	<3 sp>
	Techniek	<3 sp>
	Proces	<3 sp>
	Product	<3 sp>
	Presentatie	<3 sp> 15EC
P12	STAGE	
	(stage)plan	<3 sp>
	(stage)verslag	<8 sp>
	Presentatie	<3 sp> 14 EC

P13	MAJOR		
	Praktijk: (naam)		
	Kennis	<3 sp>	
	Techniek	<2 sp>	
	Proces	<3 sp>	
	Product	<2 sp>	
	Presentatie	<2sp> 12 EC	
	Kunst & werk	03EC	
	Algemene theorie		
	Module 1	02EC	
	Module 2	02EC	
	Module 3	02EC	
	Module 4	02EC	
	Module 5	02EC	
	Voortgangsbeoordeling (VB)	01EC	[135EC]
P14	Afstudeerproject(en)		
	Pitch		
	Kennis	<3 sp>	
	Techniek	<3 sp>	
	Proces	<3 sp>	
	Product	<3 sp>	
	Presentatie	<3 sp> 15 EC	
P15	Discussie & debat		
	Kennis	<3 sp>	
	Techniek	<3 sp>	
	Proces	<3 sp>	
	Product	<3 sp>	
	Presentatie	< sp> 15EC	
P16	examen		
	Kennis	<3 sp>	
	Techniek	<3 sp>	
	Proces	<3 sp>	
	Product	<3 sp>	
	Presentatie	<3 sp> 15EC	

Toelichting op enkele onderdelen:

Minor:

AKV|st.Joost voert in academiejaar 2014-15 een minor met een omvang van 30 EC in. Deze minor vindt in het derde jaar van de studie plaats. Cohort 2012-2013 krijgt als eerste met deze verandering te maken. Academiejaar 2013-2014 is een overgangsfase en om die reden is in het hieronder opgenomen examenprogramma voorzien van één minor van 15 EC in het derde jaar. Deze minor geldt voor cohort 2011-2012.

Wet op het Architectenregister:

De Wet op het Architectenregister (WAT) is tot 1 januari 2015 van toepassing voor studenten van cohort 2010-2011 binnen de studie Ruimtelijk Ontwerp, afstudeerprofiel interieur architectuur.

Studiebelasting per toetsonderdeel:

Vanaf periode 4 worden de periodes getoetst aan de hand van 5 toetsonderdelen. De verdeling van de studiebelasting (uitgedrukt in EC) per toetsonderdeel is indicatief en kan per periode iets verschillen, afhankelijk van het geboden programma. De in dit curriculumoverzicht weergegeven studiebelasting per toetsonderdeel heeft geen invloed op de weging van de afzonderlijke toetsonderdelen in het gemiddelde oordeel over de kwartaalperiode: ieder toetsonderdeel weegt even zwaar in de kwartaalbeoordeling (20%).

Bijlage 3: Deskundigheden leden visitatiepanel en secretaris

Nadere informatie over de achtergronden van de leden van het beoordelingspanel en secretaris:

Mevrouw dr. M. Unger-De Boer, voorzitter

Mevrouw Unger is ingezet vanwege haar deskundigheid op het gebied van vormgeving en vanwege haar inzicht in de internationale ontwikkelingen in dit werkveld. Mevrouw Unger is kunsthistorica en publicist, met specialisatie in vormgeving en toegepaste kunsten. Tot en met 2008 heeft zij gewerkt als hoofdredactrice van Morf, een tijdschrift voor vormgeving gericht op studenten Vormgeving aan Nederlandse academies, universiteiten en hogescholen. Mevrouw Unger heeft de masteropleiding Vrije Vormgeving aan Sandberg Instituut opgericht. Zij levert regelmatig bijdragen aan diverse symposia in binnen- en buitenland en heeft diverse publicaties op haar naam staan. Voor deze visitatie heeft mevrouw Unger onze handleiding voor panelleden ontvangen en is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 2009 Verdediging proefschrift 'Sieraad in context' - Universiteit van Leiden
- 1974 – 1987 Kunstgeschiedenis, specialisatie moderne kunst en vormgeving - Universiteit van Amsterdam
- 1964 – 1967 Industriële Vormgeving - Kunstnijverheidsschool te Amsterdam

Werkervaring:

- 2004 – 2008 Hoofdredactrice - tijdschrift Morf
- 1995 – 2006 Hoofd afdeling Vrije Vormgeving - Sandberg Instituut, masteropleiding verbonden aan Gerrit Rietveld Academie te Amsterdam
- 1982 – 2006 Docent Kunstgeschiedenis en coördinator - Gerrit Rietveld Academie, Amsterdam

Overig:

- Erelid Beroepsorganisatie Nederlandse Ontwerpers (BNO)

Publicaties:

- 2010 'Sieraad in context'
 - 2004 'Het Nederlandse sieraad in de 20e eeuw', Bussum
- diverse catalogusteksten en artikelen voor vele media, onder andere Vormberichten van BNO en MTC. Verder zijn er teksten gepubliceerd in Schmuckdenken, Stuttgart 2011, Mode en Accessoires uit 2007, Terra/ArtEZ en in catalogus van het Nederlands Textielmuseum in Tilburg over Diek Zweegman, textielontwerpster.

De heer M.F. Bas BA

De heer Bas is ingezet vanwege zijn deskundigheid op het gebied van vormgeving en specifiek animatie. De heer Bas is creatief directeur en mede-eigenaar van Ranj Serious Games, een game-design studio. Tevens is hij mede-eigenaar van Hootchie Cootchie Mediacollectief, ontwikkelaar van location based games en routes. De heer Bas beschikt over onderwijsdeskundigheid door zijn ervaring als docent animatie aan de Willem de Kooning Academie Rotterdam; regelmatig wordt hij gevraagd als gastdocent. Daarnaast houdt hij lezingen in binnen- en buitenland over serious games.

Voor deze visitatie heeft de heer Bas onze handleiding voor panelleden ontvangen en is hij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

1987 – 1989 Post graduate. Hoge School voor de Kunsten Utrecht, Beeld en Mediatechnologie
1982 – 1987 Academie Beeldende Kunsten Rotterdam, (Willem de Kooning); Autonoom Schilder

Werkervaring:

2009 – 2011 Dagelijks bestuurslid (penningmeester) Dutch Games Association
1999 – heden Mede oprichter Ranj serious games. Meer dan 400 spellen op het gebied van Health, educatie, business training.
1998 – 1999 Docent animatie aan de Willem de Kooning Academie Rotterdam
1992 – heden Hootchie Cootchie Mediacollectief:
Codex Kodanski location based spel in Rotterdam, Codex Delfshaven, De Tapes.
Diverse activiteiten op het gebied van media en kunst
1991 – 1996 Scenario, animatie, regie en productie van de animatieserie Purno de Purno (VPRO)

Overig:

2012 – heden Lid van de Dutch Creative Council
2011 – heden Algemeen Bestuurslid Dutch Games Association

Winnaar van diverse prijzen zoals:

Gezichtsbepalend 2003, Games for Health, Japan Price etc.

Mevrouw A.C.E. Miltenburg

Mevrouw Miltenburg is ingezet vanwege haar werkveld- en onderwijsdeskundigheid op het gebied van vormgeving en vanwege haar inzicht in de internationale ontwikkelingen in dit werkveld. Mevrouw Miltenburg werkt als zelfstandig ontwerper en als docent Branding & Identity aan Design Academy te Eindhoven. Daarnaast is zij scout voor Dutch Design Awards en bestuurslid van Beroepsorganisatie Nederlandse Ontwerpers (BNO). Mevrouw Miltenburg heeft verschillende designprijzen gewonnen en heeft meerdere publicaties, in zowel binnen- als buitenland, op haar naam staan. Voor deze visitatie heeft mevrouw Miltenburg onze handleiding voor panelleden ontvangen en in een voorbereidende vergadering is zij aanvullend geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

2001 – 2004 Grafische en typografische vormgeving - Koninklijke Academie Beeldende Kunsten

Werkervaring:

2012 – heden Zelfstandig ontwerper Anne Miltenburg Identity- and Media design
2011 – heden Docent Branding & Identity - Design Academy Eindhoven
2011 Vertegenwoordiger South Korea - Studio Dumber
2009 – 2010 Strategie - Lava
2005 – 2008 Senior designer - Studio Dumber

Overig:

- 2012 – heden Bestuurslid - Beroepsorganisatie Nederlandse Ontwerpers
- 2011 – heden Lid Industry Advisory Committee - Willem de Kooning Academie
- 2009 – heden Scout - Dutch Design Awards

- Gastdocent Willem de Kooning Academy te Rotterdam, Hogeschool voor de Kunsten te Tilburg, Koninklijke Academie voor Beeldende Kunsten te Den Haag
- Gastdocent Universita I.U.A.V. te Venetië (Italië), Hong Ik University te Seoul (Zuid-Korea), Nuffic Neso Korea te Seoul (Zuid-Korea) en The Omnium Project (een online project in Australië)
- Bijdragen geleverd aan WorksThatWork magazine, essayist voor Open Manifesto (Australië), gastredacteur van CREATIE, artikelen, interviews en beoordelingen voor the Dutch Design Week Trendbook, Morf Magazine/Premsele Foundation, Theatre Zeebelt, IdPure (Zwitserland) en K.A.K. Magazine (Rusland)
- Haar werk is verschenen in: Gestalten Arabesque 2, Kelvin Color Today, IdPure, Etapes, Items, Vormberichten, Telegraaf, BRNO biennale, Hong Kong Poster Biennale, Chaumont Poster Festival, en andere
- Prijzen/awards Red Dot Award 2010, Chaumont Poster Festival Nomination 2010, International Poster Biennial Ningbo Excellence award 2007, European Design Award 2006, ADCN Award 2006, Coolbrands Award 2006, South-Holland Design Award 2005, Items-Spinhex Award Nomination 2005, Thieme Media Award 2004.

Mevrouw V. Zondervan

Mevrouw Zondervan is ingezet als studentlid. Zij volgt de opleiding Audiovisueel Ontwerpen/Vormgeven aan Willem de Kooning Academie te Rotterdam. Mevrouw Zondervan is klassenvertegenwoordiger en geeft voorlichting over de opleiding tijdens open dagen. Mevrouw Zondervan is representatief voor de primaire doelgroep van de opleiding en beschikt over studentgebonden deskundigheden met betrekking tot de studielast, de onderwijsaanpak, de voorzieningen en de kwaliteitszorg bij opleidingen in het domein. Voor deze visitatie is mevrouw Zondervan aanvullend individueel geïnstrueerd over het proces van visitatie en accreditatie in het hoger onderwijs en over de werkwijze van NQA.

Opleiding:

- 2011 – heden Audiovisueel Ontwerpen - Willem De Kooning Academie
- 2010 – 2011 Oriëntatiejaar HKU/NFTA - Open Studio te Amsterdam
- 2009 – 2010 VAVO (volwassenonderwijs) VWO - Horizon College te Alkmaar
- 2003 – 2009 VWO - Adriaan Roland Holtschool te Bergen (NH)

Werkervaring:

- 2010 – 2011 Vakantiewerk - Zomerkamp stichting welzijn Bergen
- 2010 Medewerker, usher – Cirque du Soleil 'Totem'
- 2009 – 2010 Vrijwilligerswerk - Oerol Festival
- 2009 – heden Administratief medewerker - Facit
- 2009 – 2010 Vakantiewerk - Blankendaal dierenpark
- 2008 Hulpverkoper - Bever Zwerfsport
- 2007 Administratief - Schellekens Budget Beheer en Klantenservice Het Financieel Dagblad
- 2006 – 2008 Vakantiewerk, magazijn/inpakwerk - New Deal Seals
- 2004 en 2006 Krantenbezorger

Mevrouw drs. M. Schoots

Mevrouw Schoots is ingezet als NQA auditor. Zij is deskundig op het gebied van opleidingen en trainingen. Nadat zij bij Hogeschool Utrecht bij de Faculteit Economie en Management projecten heeft opgezet op het gebied van onderwijsvernieuwing en marketing, en het Bureau Deeltijd heeft leidinggeven, heeft zij als programma manager gewerkt bij Hogeschool ISBW (Schouten & Nelissen) en bij Hogeschool ICM, waar zij verantwoordelijk was voor hbo-bacheloropleidingen in marketing, communicatie, sales, personeelsmanagement, management en bedrijfskunde. Sinds 2009 werkt zij als zelfstandig opleidingsadviseur. Mevrouw Schoots heeft in het najaar van 2012 deelgenomen aan de training van de NVAO en is gecertificeerd secretaris.

Opleiding:

2012	Training secretaris (<i>gecertificeerd</i>) NVAO
2011	E-learning (<i>Mastermodule</i>) Open Universiteit
2010	Inspirerend en creatief trainen (<i>training</i>) ICM Opleidingen & Trainingen
2008	DISC (<i>training</i>) ICM Opleidingen & Trainingen
2008	Prince2 (<i>training</i>) ISES
2008	Competenties en competentiegericht leren (<i>Mastermodule</i>) Open Universiteit
2007	Methodisch ontwerpen van opleidingstrajecten (<i>training</i>) Schouten & Nelissen
2007	Web 2.0 (<i>training</i>) Lectric
2007	Het persoonlijk doelstellend gesprek (<i>training</i>) Schouten & Nelissen bedrijfsschool
2005	Landelijke EVC-dag en workshop EVC (<i>workshop</i>) Kenniscentrum EVC
2005	Nima A Marketing (<i>diploma</i>) Zelfstudie
2002	Management en Bedrijfsvoering (<i>diploma</i>) Hogeschool van Utrecht
2001	Arbeid, Management & Organisatie (<i>doctoraaldiploma</i>) Universiteit Utrecht
	Afstudeerrichting van de studie Algemene Sociale Wetenschappen
1997	Atheneum (<i>diploma</i>) Sint-Vituscollege, Bussum

Werkervaring:

2013 – heden	Netherlands Quality Agency, auditor
2009 – heden	Zelfstandig opleidingsadviseur
	- Advies hoger onderwijs (onderwijsinnovatie, kwaliteitszorg, toetsbeleid)
	- Ontwikkeling bedrijfsopleidingen, -trainingen en MD-trajecten
	- Projectmanagement (bij onderwijsgerelateerde projecten)
	- Het geven van (didactische) trainingen
2008 – 2011	Senior programma manager - ICM Opleidingen & Trainingen
2006 – 2008	Programma manager/ Business Development manager - ISBW (Schouten & Nelissen)
2005 – 2006	Hoofd Bureau Deeltijd a.i. - Hogeschool Utrecht, Faculteit Economie en Management
2004 – 2006	Projectmanager Business Development - Hogeschool Utrecht, Faculteit Economie en Management
2001 – 2004	Hoofd Onderwijsbureau - Hogeschool Utrecht, Faculteit Economie en Management
1999 – 2001	Groepsleidster en coördinator - St. Kinderopvang Ministek
2000 – 2001	Onderzoeksstagiaire - Vakbond De Unie, Houten

Bijlage 4: Bezoekprogramma

Dag 1, dinsdag 22 oktober 2013

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers
11.30 - 13.30 uur	Overleg, bestuderen materiaal	Panel
13.30 - 14.00 uur	Meekijken presentaties en mondelinge beoordelingen werkstukken blok 1, jaar 4	Panel, studenten, docenten, management
14.00 - 15.15 uur	Overleg, bestuderen materiaal	Panel
15.15 - 16.15 uur	Bezoek expositie geselecteerde eindwerkstukken	Panel
16.15 - 17.00 uur	Rondleiding	Opleiding, panel
17.00 - 17.30 uur	Open spreekuur	Panel
17.30 - 19.00 uur	Bestuderen materiaal ter inzage	Panel
19.30 uur	Diner in het hotel	Panel

Dag 2, woensdag 23 oktober 2013

Tijdstip	Programmaonderdeel	Deelnemers
08.30 – 09.15 uur	Blok Inhoud I: afstuderen	<ul style="list-style-type: none">- Leon van Rooij (docent Animatie)- Jeroen van de Korput (studieleider Animatie)- Sarah Lugthart (docent Illustratie)- Olivia Ettema (docent Illustratie)- Kiko Luijten (docent Grafisch Ontwerp)- Ad van der Kouwe (docent Grafisch Ontwerp)- Marga Rotteveel (docent Fotografie)- Michiel van Opstal (docent Fotografie)
09.30 – 10.15 uur	Blok Inhoud II: afstudeerfase	<ul style="list-style-type: none">- Kelly van Krieken (6, Illustratie)- Ivor Ribeira & Noud van Miltenburg (8, Animatie)- Iris Cuppen (9, Grafisch Ontwerp)- Antoine Roovers 4^e jrs- Jacklyn Cornelisse 4^e jrs- Lotte Bronswijs 4^e jrs- Joanne van de Weg 4^e jrs- Jop Gilissen 4^e jrs
10.30 – 11.15 uur	Blok Inhoud III: propedeuse en hoofdfase	<ul style="list-style-type: none">- Liza Schakel 3^e jrs- Danique Welmer 2e jrs- Marleen Smits 2e jrs- Evalie Hovers, 3e jrs- Andreas van Hoppe 3e jrs- Fanny Hagmeider 3e jrs- Sophia de Hoog, 2e jrs

		- Amber van Meijgaarden 1 ^e jrs
11.30 – 12.15 uur	Gesprek met docenten	<ul style="list-style-type: none"> - Jenny van den Broeke (docent propedeuse) - René Pijnenburg (docent Ruimtelijk Ontwerp) - Paul Michielsen (docent Ruimtelijk Ontwerp) - Marinda Verhoeven (studieleider Grafisch Ontwerp) - Karin Krijgsman (studieleider Fotografie) - Bart Kemps (studieloopbaanbegeleiding en docent Fotografie) - Bill Easter (studieleider Illustratie)
12.15 – 13.15 uur	Lunchpauze + overleg / extra bestuderen materiaal	Panel
13.15 – 14.00 uur	1 ^e gesprek met opleidingsmanagement	<ul style="list-style-type: none"> - Femke Den Boer (directeur) - René Bosma (adjunct-directeur)
14.15 – 15.00 uur	Blok Borging	<ul style="list-style-type: none"> - Judith Mestriner (voorz. examencommissie) - Wim le Mair (lid examencommissie) - Annemarie Quispel (coördinator kwaliteitszorg) - Paul Lakwijk (student IL, voorz. opl.com.) - Sam Hortulanus (student ABK, lid opl.com) - Arwen Luijten (student IL, voorz. MR) - Renée vd Kerkhof (student, secr.MR)
15.15 – 15.45 uur	Eventuele extra gesprekken	Nader bepaald door het panel
15.45 – 16.45 uur	Beoordelingsoverleg Panel	Panel
16.45 – 17.30 uur	2 ^e gesprek opleidingsmanagement, inclusief afrondding	<ul style="list-style-type: none"> - Femke Den Boer (directeur) - René Bosma (adjunct-directeur)

VORMGEVING						
DOCENTEN Afstuderen						
Voornaam	Tussenvoegsel	Achternaam	Titel	Studie- onderdelen	Stud.j aren	Taken
Leon	van	Rooij	BA	Docent Animatie	2,3,4 Br	Kunst & Werk Lid werkgroep Visie 2016
Jeroen	van de	Korput	MA	Studieleider Animatie/AV	Br	voorzitter Werkgroep Visie 2016 (IL/AN)
Sarah		Lugthart	MA	Docent theorie illustratie	2,3,4 Br/DB	Lid werkgroep Visie 2016
Olivia		Ettema	MDES	Docent illustratie	2,3,4 Br/DB	Lid werkgroep Visie 2016
Kiko		Luijten	MA	Docent theorie grafisch ontwerp	2,3,4 Br/DB	Lid werkgroep Visie 2016
Ad	van der	Kouwe	BA	Docent grafisch ontwerp	2,3,4 Br/DB	Lid werkgroep Visie 2016
Marga		Rotteveel	BA	Docent fotografie	2,3,4 Br	Kunst & Werk Lid werkgroep Visie 2016
Michiel	van	Opstal	MA	Docent theorie fotografie	2,3,4 Br/DB	Examencommis- sie, Lid werkgroep Visie 2016
Docenten propedeuse en hoofdfase						
Voornaam	Tussenvoegsel	Achternaam	Titel	Studie- onderdelen	Stud.j aren	Taken
Jenny	van den	Broeke	BA	Docent propedeuse	1 Br/DB	Lid werkgroep visie 2016
René		Pijnenburg	BA	Docent ruimtelijk ontwerp	1,2,3, 4 Br	
Paul		Michielsen	MA	Docent ruimtelijk ontwerp	2,3,4 Br	
Marinda		Verhoeven	MA	Studieleider grafisch ontwerp	Br/DB	
Karin		Krijgsman	MA	Studieleider	4	Voorzitter

				fotografie	Br	werkgroep Visie 2016 (AV/FO)
Bart		Kemps	MDES	Studieloopbaan begeleiding	1,2,3 Br	Lid werkgroep SLB en Visie 2016
Bill		Easter	MFA	Studieleider Illustratie	Br/DB	
Afgestudeerden						
Voornaam	Tussenvoegsel	Achternaam	Afst. datum	Cijfer afst.	Richting	
Kelly	van	Krieken	Juli 2013	6	Illustratie	BR
Ivor Nout	van	Ribeira Miltenburg	Juli 2013	8	Animatie	Br
Iris		Cuppen	JULi 2013	9	Grafisch Ontw.	DB
Studenten						
Voornaam	Tussenvoegsel	Achternaam	Stud. jaar	Vooropl		
Antoine		Rovers	4	Havo/MBO	DB	
Jacklyn		Cornelisse	4	VWO	BR	
Lotte		Bronswijk	4	VWO	BR	
Jop		Gillissen	4	VWO	BR	
Joanne	van der	Weg	4	Havo/MBO	BR	
Liza		Schakel	3	VWO	BR	
Danique		Welmer	2	VWO	BR	
Marleen		Smits	2	MBO	DB	
Evalie		Hovers	3	Havo	DB	
Andreas	van	Hoppe	3	Havo	BR	
Fanny		Hagmeier	3	VWO	BR	
Sophia	de	Hoog	2	VWO	BR	
Amber	van	Meijgaarden	1	VWO/Univ. Antwerpen	DB	
Management						
Voornaam	Tussenvoegsel	Achternaam	Functie			
Femke	den	Boer	Directeur	Br/DB		
René		Bosma	Adj. directeur	Br/DB		

Borging						
Voornaam	Tussenvoegsel	Achternaam	Taak	Functie		
Judith		Mestriner	Vz ex.cie	Studiel. Prop	Br/DB	
Wim	le	Mair	Lid ex.cie	Studiel.Alg. Theorie	Br/DB	
Annemarie		Quispel	Coörd. Kwalzorg	Docent	Br/DB	
Paul		Lakwijk	Vz opl.cie	Student	DB	
Sam		Hortulanus	Lid opl.cie	Student	BR	
Arwen		Luijten	VZ MR	Student	BR	
Renée	Van de	Kerkhof	Secr.MR	Student	BR	

Bijlage 5: Bestudeerde documenten

Verzonden in hard copy

- Kritische zelfreflectie (6x)
 - Vier eindwerkstukken (5x)
 - Kelly van Krieken (gem. cijfer 6)
 - Jorina Kilsdonk (gem. cijfer 7)
 - Ivor Ribeiro da Silva & Noud van Miltenburg (gem. cijfer 8; gezamenlijk project)
 - Iris Cuppen (gem. cijfer 9)
 - USB-stick met animatiefilm van Ivor Ribeiro & Noud van Miltenburg (5x)
 - Academiegids 2012-2013 (6x)
 - Overzicht afgestudeerden 2012 en 2013 (6x)
- Toelichting:
- VG = Vormgeving
 - B = Breda
 - H = Den Bosch
 - IL = Illustratie
 - GO = Grafisch ontwerpen
 - FO = Fotografie
 - AN = Animatie
 - AV = Audiovisuele vormgeving
 - RO = Ruimtelijk ontwerp

Op portal geplaatst

- Kritische zelfreflectie
- Overzicht afgestudeerden 2012 en 2013
- Basisgegevens
- Competentiematrix
 - = eindkwalificaties inclusief samenhang met landelijke competenties en Dublin-descriptoren
- Curriculumoverzicht
 - = schematisch overzicht van het curriculum inclusief ec's
- Hoofdstuk Beoordelen (uit Academiegids 2013-2014)
- Sectorplan KUO Zuid (samenvatting)
- Projectplan AKV|St.Joost Visie 2016 (samenvatting)
- Onderwijs- en Examen Regeling (OER)
- Beoordelingsmatrix ABK
 - = beoordelingsformulier periodebeoordelingen incl. beoordelingscriteria
- Stagenota
- Onderzoeksbeleidsplan AKV|St.Joost (concept-visiestuk Expertisecentrum Kunst en Vormgeving)
- Reglement Examencommissie
- Jaarverslag examencommissie 2012
- Studentinstructies afstudeerfase

- Docenteninformatie
- Toelichting:
- VG = Vormgeving
- BK = Beeldende Kunst
- Prop = Propedeuse
- Theorie = Algemene Theorie
- Collectieprofiel Vormgeving
- Werkveldrelaties AKV|St.Joost

Ter inzage tijdens de visitatie

- Gastaccount BB: volgt zodra e-mailadressen panelleden bekend zijn.
- = inlognaam en wachtwoord voor Blackboard-omgeving AKV|St.Joost,
 voor inzage van o.a. leerplannen, lesbrieven en actuele Academiegids (studiegids)
- Resultaten evaluaties (Elsevier, NSE, HBO-monitor, MTO)
- Verslagen panelgesprekken studenten en docenten
- Samenvatting en analyse evaluatieresultaten
- Nota kwaliteitszorg
- Blackboard / website
- Meerjarenbeleidsplan 2011-2014 Avans
- Notulen examencommissie
- Steekproeven examencommissie
- Valorisatieplan West- en Midden-Brabant
- Agenda en verslag expertmeeting
- Samenstelling MR, Opleidingscommissie, stuurgroep, studieleidersoverleg
- Strategienota onderzoeksbeleid Avans
- Studieloopbaanbeleidsplan
- Literatuurlijst
- Steekproef lesbrieven
- Steekproef beoordelingsformulieren

Bijlage 6: Overzicht bestudeerde afstudeerwerken

Hieronder staat een overzicht van de studenten van wie het panel de afstudeerwerken heeft bestudeerd.

Door de opleiding geselecteerd:

	St. nr.	Locatie	Major
1	2032068	Breda	Animatie
2	2029346	Breda	Fotografie
3	2018184	Den Bosch	Grafisch ontwerpen
4	2028354	Breda	Illustratie

Door het panel geselecteerd:

5	2022643	Breda	Fotografie
6	2017269	Breda	Ruimtelijk ontwerp
7	2015533	Breda	Grafisch ontwerpen
8	2012585	Breda	Animatie
9	2011730	Den Bosch	Grafisch ontwerpen
10	2021666	Den Bosch	Illustratie
11	2019716	Breda	Animatie
12	2033598	Breda	Audiovisuele vormgeving
13	2029738	Breda	Fotografie
14	2034373	Breda	Illustratie
15	2025637	Breda	Ruimtelijk ontwerp

Bijlage 7: Verklaring van volledigheid en correctheid

Netherlands Quality Agency

Verklaring van volledigheid en correctheid van de informatie

Betreffende de visitatie van de opleiding:

Vormgeving

Instelling: AVANS Hogeschool

Visitatiedatum: 22 en 23 oktober 2013

Ondergetekende:

A handwritten signature in blue ink, which appears to be 'René Bosman', written over a light blue background.

vertegenwoordigend het management van de genoemde opleiding,

in de functie van: *adjunct-directeur AKV St. Joost*

verklaart hierbij dat alle informatie ten behoeve van de visitatie van de genoemde opleiding in volledigheid en correctheid ter beschikking wordt gesteld, waaronder informatie over alternatieve afstudeerroutes die momenteel en/of gedurende de afgelopen 6 jaar (hebben) bestaan, zodat het visitatiepanel tot een op juiste feiten gebaseerde oordeelsvorming kan komen.

Handtekening:

A handwritten signature in blue ink, appearing to be the same as the one above, written over a light blue background.

Datum: *29-09-2013*